

T.C.
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı
Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Tezli Yüksek Lisans Programı

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DERS DIŞI SERBEST
ZAMANLARINI DEĞERLENDİRME BİÇİMLERİNİN BAZI
DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ
(ÇAMELİ İLÇESİ ÖRNEĞİ)**

Ali EKİNCİ
Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Kadir PEPE

Burdur, 2019

T.C.
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı
Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Tezli Yüksek Lisans Programı

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DERS DIŞI SERBEST
ZAMANLARINI DEĞERLENDİRME BİÇİMLERİNİN BAZI
DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ
(ÇAMELİ İLÇESİ ÖRNEĞİ)**

Ali EKİNCİ
Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Kadir PEPE

Burdur, 2019

**MAKÜ EĞİTİM BİLİMLERİ
ENSTİTÜSÜ**

YÜKSEK LİSANS JÜRİ ONAY FORMU

M.A.K.Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 02/08/2019 tarih ve 2019/298/5 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından 21/08/2019 tarihinde tez savunma sınavı yapılan Ali EKİNCİ'nin **"Ortaokul Öğrencilerinin Ders Dışı Serbest Zamanlarını Değerlendirme Biçimlerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi (Çameli İlçesi Örneği)"** konulu tez çalışması Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ

**ÜYE : Prof.Dr. Kadir PEPE
(Tez Danışmanı)**

ÜYE : Dr. Öğrt.Üyesi. Sezgin KORKMAZ

ÜYE : Dr. Öğrt.Üyesi. İ. Kubilay TÜRKAY

ONAY

M.A.K.Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun/...../..... tarih ve/..... sayılı kararı.

İMZA/MÜHÜR

BİLDİRİM

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu taahhüt edip, tezimin kaynak göstermek koşuluyla aşağıda belirttiğim şekilde fotokopi ile çoğaltılmasına izin veriyorum.

[] Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

[] Tezim/Raporum sadece Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.

[] Tezimin/Raporumun yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Ali EKİNCİ

28.08.2019

TEŞEKKÜR

Çalışma konusunun belirlenmesinde ve çalışmanın hazırlanma sürecinin her aşamasında bilgilerini, tecrübelerini ve değerli zamanlarını esirgemeyerek bana her fırsatta yardımcı olan başta değerli hocam Sayın Prof. Dr. Kadir PEPE' ye, aileme, arkadaşlarım Büşra BAŞDOĞAN ve Gürkan SEZER'e teşekkürü bir borç bilirim.

**Ortaokul Öğrencilerinin Ders Dışı Serbest Zamanlarını Değerlendirme
Biçimlerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi
(Çameli İlçesi Örneği)**

(Yüksek Lisans Tezi)

Ali EKİNCİ

ÖZ

Araştırmada ortaokul öğrencilerinin serbest zaman tercihlerinin bazı değişkenler açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma tarama modelinde bir araştırmadır. Tarama modeli geçmişte veya o anda var olan bir durumu var olduğu şekliyle tanımlamayı amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmanın evrenini, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Denizli İli Çameli İlçesinde öğrenim gören ortaöğretim öğrencileri, örneklemi ise bu öğrencilerden tesadüfi yöntemle seçilmiş 204 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak spor bilimciler ve ölçme-değerlendirme uzmanlarının görüşleri alınarak araştırmacı tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Anket katılımcıların serbest zaman tercihlerini belirlemek için açık ve kapalı uçlu sorular ile çoktan seçmeli sorulardan oluşmuştur. Anketler katılımcılarla birebir görüşülerek doldurtulmuştur. Bu şekilde 107 kadın, 97 erkek olmak üzere toplam 204 birey anketlere cevap vermiştir. Elde edilen veriler değerlendirilmek için uygun istatistik programa aktarılmıştır. İstatistik işlem olarak frekans-yüzde (%) dağılımı ve çapraz tablo (crosstab) kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, katılımcıların en çok tercih ettikleri etkinlikler; televizyon izleme, müzik dinleme, kitap okuma, en az tercih ettikleri etkinlikler; gazete-dergi okuma, sinema- tiyatroya gitme olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet ve ikamet edilen yer değişkenlerine göre ise katılımcıların görüşlerinin çoğunlukla benzerlik gösterdiğini söyleyebiliriz.

Anahtar Kelimeler: Ortaokul, Öğrenci, Serbest Zaman

Sayfa Adedi : 83

Danışman : Prof.Dr. Kadir PEPE

**Investigation of Secondary School Students Evaluation of Free Time According
to Some Variables
(Example of Çameli District)**

(Master Thesis)

Ali EKİNCİ

ABSTRACT

It is aimed to evaluate the free time preferences of secondary school students in terms of some variables in this study. Research is a research in the survey model. The survey model is a research approach that aims to define a situation that exists in the past or at the moment as it is. The population of the study consisted of the students who were studying in the of secondary education in the center of Çameli district of Denizli province in 2018-2019 academic year and the sample was composed of 204 students chosen by chance from these students. The questionnaire developed by the researcher was used by taking the opinions of sports scientists and measurement and evaluation experts as a data collection tool in the research. The questionnaire consisted of open and closed-ended questions and multiple choice questions to determine participants' free time preferences. The questionnaires were filled with one-to-one interviews with the participants. In this way, a total of 204 individuals, 107 women and 97 men, responded to the questionnaires. The data obtained were transferred to the appropriate statistics program for evaluation. Frequency (%) distribution and cross table (crosstab) were applied as statistical process. As a result of the research, the most preferred activities of the participants watching television, listening to music, reading books, least preferred activities; reading newspaper-magazine, going to cinema-theater were determined as. According to the variables of gender and place of residence, we can say that the views of the participants are mostly similar.

Key Words: Free Time, Secondary School, Student.

Page Number : 83

Supervisor : Assoc.Dr. Kadir PEPE

İÇİNDEKİLER

BİLDİRİM	i
TEŞEKKÜR.....	ii
ÖZ	iii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER	v
KISALTMALAR ve SİMGELER	vii
TABLOLAR DİZİNİ	viii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi	2
1.2.1. Alt Problemler.	2
1.3. Araştırmanın Amacı	2
1.4. Araştırmanın Önemi	2
1.5. Sınırlılıklar.....	3
BÖLÜM II.....	4
KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	4
2.1. Kuramsal Çerçeve	4
2.1.1. Zaman ve Zaman Kullanımı.	4
2.1.2. Serbest Zaman ve Boş Zaman Kavramı.....	6
2.1.3. Serbest (Boş) Zaman Değerlendirme (Rekreasyon).....	8
2.1.4. Rekreasyon Sınıflandırılması.	10
2.2. İlgili Araştırmalar.....	12
BÖLÜM III	15
YÖNTEM.....	15
3.1. Araştırmanın Modeli	15
3.2. Çalışma Grubu	15
3.3. Veri Toplama Araçları	15
3.4. Verilerin Analizi	16
BÖLÜM IV	17
BULGULAR VE YORUM.....	17

4.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri	17
4.2. Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre Serbest Zaman Değerlendirmelerine Yönelik Soru Önergelerine Verdikleri Cevap Dağılımları	21
4.3. Katılımcıların İkamet Ettikleri Yer Değişkenine Göre Serbest Zaman Değerlendirmelerine Yönelik Soru Önergelerine Verdikleri Cevap Dağılımları	40
BÖLÜM V	60
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	60
5.1. Sonuç ve Tartışma.....	60
5.2. Önergeler	69
KAYNAKLAR	71
EKLER.....	75
EK-1	76
EK-2	82
ÖZGEÇMİŞ	83

KISALTMALAR VE SİMGELER

F : Frekans değeri

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

N : Örneklem Sayısı

TDK : Türk Dil Kurumu

% : Yüzde Değeri

TABLolar DİZİNİ

<u>Tablolar</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı	17
Tablo 2. Katılımcıların Sınıf Dağılımı	18
Tablo 3. Katılımcıların Aldıkları Öğrenim Türü Dağılımı	18
Tablo 4. Katılımcıların İkamet Ettiği Yer Dağılımı	19
Tablo 5. Katılımcıların Anne Mesleğine Göre Dağılımı	19
Tablo 6. Katılımcıların Baba Mesleğine Göre Dağılımı	20
Tablo 7. Katılımcıların Annelerinin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı	20
Tablo 8. Katılımcıların Babalarının Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı	21
Tablo 9. Katılımcıların İlgilendikleri Serbest (Boş) Zaman Etkinliklerinin Alanlarına Göre Dağılımı	21
Tablo 10. Katılımcıların Okul Sporlarında, Okul Takımında Ya da Herhangi Bir Kulüpte Spor Yapıyor musunuz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	22
Tablo 11. Katılımcıların Okul Sporlarında, Okul Takımında Ya da Herhangi Bir Kulüpte Spor Yapma Durumlarının Branşlara Göre Dağılımı	23
Tablo 12. Katılımcıların Boş Zamanlarınızda Kitap Okur musunuz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	23
Tablo 13. Katılımcıların Boş Zamanlarında Okudukları Kitap Türlerine Göre Dağılımı	24
Tablo 14. Katılımcıların Boş Zamanlarınızda Gazete Okur musunuz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	25
Tablo 15. Katılımcıların Gazetede En Çok Okudukları Bölümün Türüne Göre Dağılımı	25
Tablo 16. Katılımcıların Boş Zamanlarınızda Dergi Okur musunuz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	26
Tablo 17. Katılımcıların Boş Zamanlarında Okudukları Dergi Türlerine Göre Dağılımı	26
Tablo 18. Katılımcıların Boş Zamanlarınızda Televizyon İzler misiniz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	27

Tablo 19. Katılımcıların En Çok İzledikleri Televizyon Programına Yönelik Cevap Dağılımı.....	28
Tablo 20. Katılımcıların Boş Zamanlarınızda Sinema ve Tiyatroya Gider misiniz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	28
Tablo 21. Katılımcıların İzlemekten Hoşlandıkları Film Türlerine Yönelik Cevap Dağılımı	29
Tablo 22. Katılımcıların Cep Telefonu ile Vakit Geçirir misiniz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	30
Tablo 23. Katılımcıların Cep Telefonu ile Nasıl Vakit Geçirirsiniz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	30
Tablo 24. Katılımcıların Müzik Dinler misiniz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	31
Tablo 25. Katılımcıların Dinledikleri Müzik Türlerine Yönelik Cevap Dağılımı	32
Tablo 26. Katılımcıların Kullanmış Olduğunuz Bir Müzik Aleti Var mı Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	33
Tablo 27. Katılımcıların Kullandığı Müzik Aletinin Türüne Yönelik Cevap Dağılımı	33
Tablo 28. Katılımcıların Boş Zamanlarında Resim Çalışmaları Yapar mısınız Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	34
Tablo 29. Katılımcıların Boş Zamanlarında Yaptıkları Resim Çalışmalarının Türüne Yönelik Cevap Dağılımı	34
Tablo 30. Katılımcıların Edebiyatla Uğraşır mısınız Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı.....	35
Tablo 31. Katılımcıların Uğraştıkları Edebiyat Etkinliklerine Yönelik Verdikleri Cevap Dağılımı.....	35
Tablo 32. Katılımcıların Evde Ailelerine Bulundukları Yardım Türlerine Yönelik Verdikleri Cevap Dağılımı	36
Tablo 33. Katılımcıların Boş Zamanlarınızda El İşleri Yapar mısınız Soru Önermesine Yönelik Verdikleri Cevap Dağılımı	37
Tablo 34. Katılımcıların Boş Zamanlarında Yaptıkları El İşlerinin Türlerine Yönelik Cevap Dağılımı	37

Tablo 35. Katılımcıların Boş Zamanlarınızda Para Kazanmak İçin Bir İşte Çalışır mısınız Soru Önermesine Yönelik Verdikleri Cevap Dağılımı.....	38
Tablo 36. Katılımcıların Boş Zamanlarında Para Kazanmak İçin Çalıştıkları İşlerin Yerlerinin Türüne Yönelik Cevap Dağılımı.....	39
Tablo 37. Katılımcıların Ailenizle Boş Zamanlarınızı Nasıl Geçirirsiniz Soru Önermesine Yönelik Verdikleri Cevap Dağılımı	39
Tablo 38. Katılımcıların İlgilendikleri Serbest (Boş) Zaman Etkinliklerinin Alanlarına Göre Dağılımı	40
Tablo 39. Katılımcıların Okul Sporlarında, Okul Takımında Ya da Herhangi Bir Kulüpte Spor Yapıyor musunuz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	41
Tablo 40. Katılımcıların Okul Sporlarında, Okul Takımında Ya da Herhangi Bir Kulüpte Spor Yapma Durumlarının Branşlara Göre Dağılımı.....	41
Tablo 41. Katılımcıların Boş Zamanlarınızda Kitap Okur musunuz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	42
Tablo 42. Katılımcıların Boş Zamanlarında Okudukları Kitap Türlerine Göre Dağılımı	43
Tablo 43. Katılımcıların Boş Zamanlarınızda Gazete Okur musunuz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	43
Tablo 44. Katılımcıların Gazetede En Çok Okudukları Bölümün Türüne Göre Dağılımı	44
Tablo 45. Katılımcıların Boş Zamanlarınızda Dergi Okur musunuz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	45
Tablo 46. Katılımcıların Boş Zamanlarında Okudukları Dergi Türlerine Göre Dağılımı	45
Tablo 47. Katılımcıların Boş Zamanlarınızda Televizyon İzler misiniz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	46
Tablo 48. Katılımcıların En Çok İzledikleri Televizyon Programına Yönelik Cevap Dağılımı.....	47
Tablo 49. Katılımcıların Boş Zamanlarınızda Sinema ve Tiyatroya Gider misiniz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	47

Tablo 50. Katılımcıların İzlemekten Hoşlandıkları Film Türlerine Yönelik Cevap Dağılımı	48
Tablo 51. Katılımcıların Cep Telefonu ile Vakit Geçirir misiniz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	49
Tablo 52. Katılımcıların Cep Telefonu ile Nasıl Vakit Geçirirsiniz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	49
Tablo 53. Katılımcıların Müzik Dinler misiniz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	50
Tablo 54. Katılımcıların Dinledikleri Müzik Türlerine Yönelik Cevap Dağılımı	51
Tablo 55. Katılımcıların Kullanmış Olduğunuz Bir Müzik Aleti Var mı Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	52
Tablo 56. Katılımcıların Kullandığı Müzik Aletinin Türüne Yönelik Cevap Dağılımı	52
Tablo 57. Katılımcıların Boş Zamanlarında Resim Çalışmaları Yapar mısınız Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	53
Tablo 58. Katılımcıların Boş Zamanlarında Yaptıkları Resim Çalışmalarının Türüne Yönelik Cevap Dağılımı	53
Tablo 59. Katılımcıların Edebiyatla Uğraşır mısınız Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı	54
Tablo 60. Katılımcıların Uğraştıkları Edebiyat Etkinliklerine Yönelik Verdikleri Cevap Dağılımı	55
Tablo 61. Katılımcıların Evde Ailelerine Bulundukları Yardım Türlerine Yönelik Verdikleri Cevap Dağılımı	55
Tablo 62. Katılımcıların Boş Zamanlarınızda El İşleri Yapar mısınız Soru Önermesine Yönelik Verdikleri Cevap Dağılımı	56
Tablo 63. Katılımcıların Boş Zamanlarında Yaptıkları El İşlerinin Türlerine Yönelik Cevap Dağılımı	57
Tablo 64. Katılımcıların Boş Zamanlarınızda Para Kazanmak İçin Bir İşte Çalışır mısınız Soru Önermesine Yönelik Verdikleri Cevap Dağılımı	57
Tablo 65. Katılımcıların Boş Zamanlarında Para Kazanmak İçin Çalıştıkları İşlerin Yerlerinin Türüne Yönelik Cevap Dağılımı	58

Tablo 66. Katılımcıların Ailenizle Boş Zamanlarınızı Nasıl Geçirirsiniz Soru	
Önermesine Yönelik Verdikleri Cevap Dağılımı	59

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmaya temel oluşturacak problem durumu, problem cümlesi ve alt problemler ile araştırmanın amacı, önemi ve sınırlılıklarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

İnsanların hayatında büyük bir öneme sahip olan zaman kavramı Türk Dil Kurumu tarafından “bir iş ya da oluşun içinde geçtiği, geçeceği veya geçmekte olduğu süre, vakit” olarak tanımlanmaktadır. Boş zaman ise çalışma, uyku ve dinlenme gibi gündelik hayatın zorunlulukları dışında kalan, bireyin kendi yargı ve seçimine göre istediği gibi kullanabileceği bir zaman parçasıdır. Bu zamanın değerlendirilmesi, kişinin hoşlandığı bir uğraşla eğlence, zevk ve doyum sağlamak amacıyla bireysel veya grupla boş zamanda yapılan faaliyetlerdir (Karaküçük, 2008, akt. Yılmaz, 2018; Karaküçük, 2014).

Günlük hayatın getirdiği stresten, problemlerden uzaklaşmayı sağlayarak duygusal gelişimi olumlu yönde etkileyen serbest zaman etkinlikleri bireyin yaşadığı toplumun değer yargılarına ve çevreye uygun olarak biçimlenir. Bu şekilde kişinin içinde yaşadığı toplumla uyumunun artmasını, kişilere toplumsal değerlerinin aktarılmasını ve toplumsal yaşamın sürekliliğini sağlar (Sevinç ve Aktan, 2017).

Hareketsiz yaşam tarzının giderek arttığı günümüzde çeşitli sağlık sorunlarını da beraberinde getirdiği bu durumun çocukluk çağındaki bireyleri de önemli ölçüde etkilediği bilinmektedir. Çocukların yaşam kalitesini arttırmak, bu tarz sağlık sorunlarını engellemek için alınabilecek önlemler arasında yer alan fiziksel hareketlilik içeren rekreatif faaliyetlere katılımı yaygınlaştırmak giderek daha da önem kazanmaktadır (Hekim ve Yüksel, 2015).

Ortaokul öğrencilerinin zorunlu ihtiyaçları ve okul ders saatleri dışında kalan zamanda fiziksel, sosyal, zihinsel ve ruhsal gelişimlerine olumlu katkı sağlayacak etkinliklere

katılması, bu alışkanlıkların kazandırılması ve gelecek nesillere aktarılması toplumun gelişmesi bakımından oldukça önemlidir. Bu çalışmada, ortaöğretim öğrencilerinin boş zamanlarını nasıl değerlendirdiklerinin tespit edilmesi ve gelişimlerini olumlu yönde etkileyecek alışkanlıkların kazandırılmasına yönelik önerilerde bulunmak amaçlanmıştır.

1.2. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi, “Denizli İli Çameli İlçesinde öğrenim gören ortaokul öğrencileri serbest zamanlarını nasıl değerlendirmektedirler?” şeklinde oluşturulmuştur.

1.2.1. Alt problemler. Bu çalışmada aşağıda belirtilen alt problemlere cevap aranmıştır.

1. Öğrencilerin serbest zamanlarını değerlendirme tercihlerine ilişkin görüşleri ile cinsiyet değişkeni arasında bir ilişki var mıdır?
2. Öğrencilerin serbest zamanlarını değerlendirme tercihlerine ilişkin görüşleri ile ikamet ettikleri yer değişkeni arasında bir ilişki var mıdır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıfta okuyan öğrencilerin serbest zamanlarını değerlendirme biçimlerinin bazı değişkenlere göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Günümüzde teknolojinin hızlı gelişimiyle artan internet ve teknolojik araçların gereksiz kullanımının okul çağındaki çocukların gelişiminde olumsuz etkileri kaçınılmaz olmaktadır. Öğrencilerin okul dışı serbest zamanlarında fiziksel, ruhsal ve zihinsel gelişimlerini olumlu etkileyecek olan faaliyetlerin yaygınlaştırılması bu anlamda ailelerin ve öğrencilerin farkındalık kazanması giderek daha da önem kazanmaktadır. Bu açıdan bakıldığında araştırma, öğrencilerin boş zamanlarını nasıl

değerlendirdiklerine yönelik tespitlerde bulunularak farkındalık oluşturmak ve önerilerde bulunmak bakımından önemlidir.

1.5. Sınırlılıklar

1. Araştırmamız Denizli İli Çameli İlçesinde bulunan öğrencilerle sınırlıdır.
2. Araştırma kullanılan ölçekten elde edilen sonuçlar ile sınırlıdır.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve

Bu bölümde araştırmanın konusuna yönelik yapılan literatür taraması sonucu elde edilen bilgilerle araştırmanın kuramsal çerçevesi oluşturulmuştur.

2.1.1. Zaman ve zaman kullanımı. Zaman bireyler için çok önemli bir yeri olan, herkes için farklı kullanılan, fiziksel bir şekli, hacmi ve kütlesi olmayan belirsiz ve evrensel bir kaynaktır (Örücü ve Kanbur 2007).

Literatür taraması sonucunda, zaman kavramının, bilim insanları ve düşünürler tarafından farklı şekillerde tanımlandığı görülmüştür.

Jensen (1995, s. 5), zamanı en yalın haliyle tanımlamak gerekirse; saatler, günler ve haftalar olarak ifade edilebilir demiştir. Aynı zamanda zamanı üç ayrı parçaya bölerek incelemek gerektiğini savunmuş, bunları da; varolma zamanı (uyuma, yeme, gibi gerekli biyolojik ihtiyaçlar), zorunlu olarak yapılan işler için kullanılan zaman (para kazanmak için çalışılan iş) ve boş zaman (geriye kalan zaman) biçiminde ayırarak değerlendirmiştir.

Meyer, Brightbill ve Sessom (1970, akt. Karaküçük ve Gürbüz, 2007, s. 17-18) zaman kullanım bölümleri etkinliklerini; çalışma zamanı, çalışma dışı zaman (varolma zamanı ve boş zaman) olarak sınıflandırmışlardır. Bu sınıflandırma bilim insanları tarafından, toplumdaki bireylerin zamanlarını nasıl değerlendirdikleri ile farkındalıklarının arttırılması ve bu farkındalıkla zamanın iyi kullanılması gerekliliğinin anlaşılması açısından yararlı görülmektedir ve literatürde yaygın olarak kullanılmaktadır.

Addington (1994)'a göre zaman bir sonsuzluk ölçüsüdür ve bugüne kadar doğal olarak kabul edilen şeylerin tümünün insan düşüncesinin bir ürünü olduğunu ve bunların göreceli olduğuna inanmaktadır. Walter Williams ise zamanı, insanların eşit olarak

sahip olduğu tek şey olarak tanımlamaktadır (Mackenzie, 1989, akt. Arısoy, 2012, s. 38).

Önemli islam alimlerinden olan İmam-ı Gazali “dün, bugün ve yarın” şeklinde nitelendirdiğı zaman kavramını, dünya üç günlüktür, dün geçtiğı, yarına ulaşmanın belli olmadığı, bu durumda yaşanan bugünün kıymetli olduğı şeklinde yorumlamış ve bugünün iyi değerlendirilmesi gerektiğine inanmıştır (Gazali, tarihsiz, akt. Gökalp, 2007, s. 6).

Hawking (1987, s. 35) zaman ve uzayın birbiriyle bağlantısının çok yakın olduğunu Addington (1993, s. 129) ise zamanı anlamının yolunun uzayı anlamaktan geçtiğini, uzayın bir ölçü olduğı, zamanın uzay sayesinde ölçülebildiğini ve herhangi bir objenin bir noktadan başka bir noktaya geçtiğı aralık olarak tanımlanabileceğini savunmuştur.

“Zaman hayattır ve zamanı boşa geçirmek hayatı boşa geçirmek demektir” (A. Baltaş ve Baltaş, 1987) ve zaman herkesin eşit oranda sahip olduğı paha biçilemez tek kaynaktır bu nedenle de standart bir kavramdır. Herkesin günde 24 saati, haftada 7 günü vardır. Bireylerin yapabileceğı en iyi şey sahip olduğı bu önemli kaynağı iyi değerlendirmektir. Zaman, kişilerce en az anlaşılan bir o kadar da kötü kullanılan tek kaynaktır (Gönen ve Bayraktar, 1988, akt. Gökalp, 2007, s. 5; Scoot, 1997).

Zaman kavramı psikolojik olarak insanlar tarafından farklı algılanmaktadır. Geçmiş anıların etkisi, geleceğe yönelik arzular saatle ölçülen gerçek zamanın kısa veya uzun olarak farklı algılanmasına neden olabilir. Kişiler zamana bağlı olarak yaşamasına rağmen zaman sürelerini birbirlerinden farklı algılayabilmektedir. Dersi iyi öğretmek konusunda arzulu bir öğretmen için ders saati yetersiz gelirken oyunu düşünen dersten sıkılan öğrenci için çok uzun gelebilir (Baymur, 1978, akt. Karaküçük, 1999, s. 2).

Günümüzde az gelişmiş veya gelişmekte olan toplumların bireylerinin, kazanma ve başarıya sahip olmayı, az çalışma ve şans gibi etkenlere bağlı olduğunu düşündükleri görülmektedir. Gelişmiş toplumlarda ise kazanma ve başarının kişisel çalışma ve çabalarının bir ürünü olduğı düşüncesi yaygındır. Bu nedenle varlığının bir zorunluluğı olarak hak ettiklerini düzenlemek, eğlenme, dinlenme, sosyal hayat ve işlerini programlamak için zamana ihtiyaç duyarken, az gelişmiş toplum üyeleri iş yapmak yerine kahvehane gibi benzeri yerlerde eğlenmek için zamana ihtiyaç duyarlar (Uzunoğlu, 1992, akt. Karaküçük, 1999, s.4).

Bireylerin herhangi bir alanda gelişiminde ve başarısında zaman anlayışının katkısı küçümsenmeyecek ölçüde büyüktür. Bu durum bireyler kadar toplumlar için de bu şekilde gelişmiştir. Dinlenme alışkanlıklarını, sosyal ilişkilerini, iş hayatını, eğlence alışkanlıklarını bu anlayış içinde düzenleyen toplumlar, diğer toplumlara nazaran daha çok gelişmişlerdir (Karaküçük, 2014). Gelişmiş toplumlarda zamanı iyi kullanma ve değerlendirme konusunda farkındalıklarının diğer toplumlara göre daha fazla olduğu bu durumun gelişmiş ve az gelişmiş toplumlar arasında görülen en önemli farklardan olduğu söylenebilir.

Bir eğitim sorunu olarak zamanın verimli ve etkili bir biçimde kullanılabilmesi ailenin ve okulun sorumluluğu altındadır. Zamanın verimsiz ve yanlış bir şekilde kullanılmasıyla oluşacak rahatsızlıklar bireyi ve tüm toplumu etkileyebilmekte ve bu durum oldukça tehlikeli olabilmektedir (Kılbaş Köktaş, 2004).

Tezcan (1982)'a göre bireyler, ödünç alınamayan, kiralanamayan, tasarruf edilemeyen, satın alınamayan, çoğaltılamayan, sadece kullanılan ve kaybedilen zamanı iyi planlayarak kullanmak zorundadırlar.

Yaşam planında hedeflerine erişmekte güçlük çeken bireyler zamanını iyi değerlendiremeyen bireylerdir. Bu yüzden zamanın en iyi ve etkili şekilde kullanılması, değerlendirilmesi için bireylere başta eğitim olmak üzere farklı destek ve olanaklar sunulmalıdır. Verimli ve etkili zaman planlanması konusunda okul öncesi eğitimden yükseköğretime kadar öğrencilerin farkındalıklarının geliştirilmesi gerekmektedir. Ülkemizde uygulanan merkezi sınava dayalı eğitim politikaları ve yoğun ders programları öğrencilerin zamanlarının önemli bir kısmını okulda ve evde ders çalışarak ya da test çözerek geçirmesini zorunlu hale getirmiştir. Bu nedenle öğrencilerin çeşitli etkinlikler, oyun oynamak ve dinlenmek için değerlendirebileceği serbest (boş) zamanı oldukça sınırlı kalmaktadır (Vural ve Yılmaz, 2018).

2.1.2. Serbest zaman ve boş zaman kavramı. Latince kökenli “licer” kelimesinden gelen boş zaman sözcüğü “müsaade etmek”, “izin vermek” anlamlarında kullanılmaktadır (Cordes ve İbrahim, 1999, s. 5.). Çoğunlukla özgürce seçme hakkına sahip olunan, istenildiği gibi kullanılmakta özgür olunan zaman dilimi olarak tanımlanan boş zaman kavramı, Kemp ve Pearson (1997, s. 2) tarafından zorunlu ihtiyaçlar (yeme, içme ve uyuma gibi) dışında harcanan zaman dilimi olarak ifade

edilir. Buradan yola çıkarak boş zaman kavramı, engellerden kurtulmak ve bazı sosyal davranışlardan arta kalan, seçme hakkına sahip olduğumuz zaman olarak tanımlanabilir (Karaküçük ve Gürbüz, 2007, s. 19).

Bazı araştırmacılara göre boş zaman ve serbest zaman arasında bazı farklılıklar olabileceği görüşü bulunmaktadır. Garzia'ya göre bireylerin serbest zamanı olabilir ama boş zamanı olmayabilir (Karaküçük, 1999, s. 30). Hacıoğlu, Gökmen ve Dinç (2003) çalışma dışı zaman sınıflamasında, serbest zaman değerlendirmesini, çalışma dışı zaman içinde değerlendirmiş ve boş zaman olgusunu serbest zaman diliminin alt bölümü olarak incelemiştir.

Meyer vd. (1970, akt. Arısoy, 2012, s. 40)'nin zaman sınıflamasında ise, serbest zaman kavramı çalışma dışı zaman olarak kullanılmış ve boş zaman kavramının fiziksel ihtiyaçlar ve dinlenme ihtiyaçları karşılandıktan sonra arta kalan zaman olarak tanımlanmıştır. Bu sınıflamalardan anlaşılacağı üzere boş zaman, temel ihtiyaçlar ve çalışma zamanı karşılandıktan sonra geriye kalan ve serbest zaman içerisinde yer alan bir zaman dilimidir.

Corbin (1970) ile Ragheb ve Tate (1993, akt. Vural ve Yılmaz, 2018)'e göre serbest zaman; kişinin dıştan gelen herhangi bir zorlamaya bağlı kalmaksızın özgür iradesi ile seçtiği, belirli kurallara bağlı olmadan mutluluk, hoşlanma ve eğlenme duygusu uyandıran, zihinsel, bedensel, ruhsal olarak yeniden hazır hale gelmek için ayrılan zaman aralığıdır. Bu zamanlarda kişiler psikolojik ve bedensel gelişim, dinlenme, sosyalleşme ve sağlıklı olma gibi farklı sebeplerle farklı faaliyetler yapmaktadır. Serbest zamanda bireyin yaptığı faaliyetler serbest zaman etkinlikleri veya rekreasyon aktiviteleri olarak adlandırılmaktadır (Ardahan ve Lapa, 2011).

2.1.2.1. Boş zamanın temel fonksiyonları. Çubuk (1984, s. 68) çalışmasında, Dumazedier'in boş zamanın üç temel fonksiyonu olduğundan bunların da dinlenme ya da kendini bırakma, eğlenme ve kendini geliştirme ya da gelişim olduğundan bahsetmektedir.

Farklı algılamalarla çalışma hayatının tarihinde iş sonrası stres atma, yorgunluk atma ve fiziksel aşınmaları kaldıran bir fonksiyon olan dinlenme, çalışan açısından bir

sonraki çalışma gününe fiziksel olarak hazırlanmak anlamındadır (Karaküçük, 1999, s. 48).

Sıkıntı ve stres sonrası rahatlama ve eğlenmeyi ifade eden, yarışma yerine oyundan zevk alınan, tüm spor faaliyetleri ve diğer faaliyetleri kapsayan günlük ihtiyaçların gerektirmediği fonksiyon eğlenme fonksiyonudur. Zamanı hoş bir biçimde değerlendirmek, kaygı ve merakı gidermek için yapmak anlamını da taşımaktadır (Karaküçük, 2006, akt. Arıkan, 2018).

Gelişim foksiyonu, sosyal katılıma daha geniş zemin hazırlayan, bireylerin kişiliğini gelişmesi ve gösterilmesinde etkili olan fonksiyonlardır (Karaküçük, 1999, s. 49).

2.1.3. Serbest (boş) zaman değerlendirme (rekreasyon). Rekreasyon olarak bilinen serbest (boş) zaman değerlendirmesi kavramı, kişinin çalışmadığı, yaşam gereksinimlerinin ve biçimsel görevlerinin dışında kalan zamanlarda etkinliklere katılma anlamına gelmektedir (Kılbaş, 2001).

Latince “recreatio” kelimesinden gelen dilimizdeki karşılığı “boş zamanları değerlendirme” olarak bilinen rekreasyon, kişilerin ya da toplumsal grupların boş zamanlarında isteyerek yaptıkları eğlendirici ve dinlendirici faaliyetlerdir (Ozankaya, 1980, akt. Karaküçük, 1999, s. 56).

Tezcan (1994)’a göre, boş zamanları değerlendirmek sadece bireylere değil ülkelere de önemli faydalar sağlamaktadır. Kendini kanıtlamış, psikolojik açıdan sağlıklı ve mutlu kişilerin oluşturduğu bir toplum üretken bir toplumdur. Bunun yanı sıra boş zamanları değerlendirilmenin hem iş yatırımlarına hem de harcamalara neden olması bakımından ekonomik bir fonksiyonun da olduğu bilinmektedir.

Bakır (1990) toplum için önemli bir ekonomik güç olan boş zaman değerlendirmeyi, devlet sorumluluğunun önemli bir alanı ve bireylerin istihdam kaynağı olan sosyal bir kurum, kültürel yönü olan bir aktivite olarak ifade etmektedir. Ancak bir toplumda kural olarak benimsenmiş bir aktivite, başka bir toplum ve kültürde bir suç ya da tabu olarak algılanabilir (Himmetoğlu, 1989). Bu yüzden boş zaman değerlendirme faaliyetleri toplumdan topluma farklılık gösterebilmektedir (akt. Arısoy, 2012).

Çağdaş bir sosyal kurum, bilgiler topluluğu ve profesyonel çalışma alanı olarak rekreasyon, işten bağımsız, içinde değerli olan bireylerin önemli bir çok gereksinimini

karşılayan mutlu ve doyumlu bir yaşam aracıdır. Bu anlamda rekreasyon, bireylerin boş zamanlarında isteyerek katıldıkları ve bireysel olarak doyum aldıkları faaliyetler olarak tanımlanabilir. Genel anlamda ise, bireylerin boş zamanlarında eğlence ve tatmin dürtüleriyle istekli olarak faaliyetlere katılımı olarak açıklanabilir (Edginton ve Ford, 1985; Sağcan, 1986, akt. Karaküçük, 1999, s. 57).

Rekreasyon hem toplumsal refah hizmeti hem de yaygın eğitim niteliğindedir. Bu ayrımı daha iyi anlatabilmek için rekreasyonun tarihi gelişimindeki iki önemli oluşumuna bakıldığında;

- Başlangıçta rekreasyon, eğlendirme ve dinlendirmeyi amaçlar,
- Eğitimin öneminin anlaşılmasıyla, kişilere toplumsal değerler aşılama amaçlanmıştır (Kılbaş Köktaş, 2004).

Başlangıçta dışarıdan güdülenmeksizin veya amaçsız bir şekilde bireyin kendisi için yaptığı herhangi faaliyetler düşüncesi olarak gelişen rekreasyon, bireyin özgür olduğu zaman dilimlerinde haz duymak veya bazı toplumsal, duygusal ve fiziki davranışları kazanmak için yaptığı faaliyetler ya da tecrübelerdir. Bu yüzden rekreasyon kişilerde iyi olmaya ve doyuma doğru gelişen bir histir (Kılbaş, 2001, s. 14).

Rekreatif etkinliklerin günümüzde daha da çeşitlenmesi sonucunda araştırmacılar bu etkinlikleri sınıflandırma ihtiyacı duymuşlardır. Baud-Bovy ve Lawson (2002, akt. Karaküçük ve Gürbüz, 2007, s. 34-35) kullanılan mekana ve yapılan aktivitelerin doğasına göre bu tip bir sınıflandırmanın altı kategoride incelenebileceğini savunmuşlardır.

Bunlar (2002, akt. Karaküçük ve Gürbüz, 2007, s. 34-35):

- Gündelik (resmi olmayan) açık alan rekreasyonu (eğlence amaçlı deniz kenarı vb. yerlere günlük gezi, piknik, yürüme)
- Kültürel, eğitimsel ve artistik meraklar (Konserler, gösteriler, tiyatroya gitmek, mesleki olmayan işlere katılmak)
- Sosyal içeriği yüksek işler (Dışarıda yemek yemek, barda içki içmek, arkadaş ziyaretleri)
- Evde yapılan işler (Kitap, dergi, gazete okumak, televizyon izlemek, bahçe işleri)

- Sportif uğraşlar, seyirci ya da aktif katılımcı olarak (Futbol, yüzme, tenis, golf vb.)
- Gecelik konaklamayı içeren boş zaman turizmi (Turlar, seyahatler, taitller).

Literatürde rekreasyonun herkes tarafından kabul edilen bir tanımı yoktur ancak rekreasyonla ilgili alanda çalışan bazı araştırmacılar temel özelliklerini aşağıdaki şekilde belirlemişlerdir (Broadhurst 2001; Butler, 1959; Carlson vd. 1972, akt. Karaküçük ve Gürbüz, 2007, s. 35; Karaküçük, 2005, s. 69; Özbey ve Çelebi, 2003, s.236; Zorlu, 1973, s. 89):

- Rekreasyon boş zamanda bireylerin dilediği gibi yaptığı faaliyetlerdir,
- Rekreasyon faaliyetlerinin seçimi gönüllülük esasına dayanır,
- Tembellik karşıtı faaliyetlerdir (sportif, sosyo-kültürel faaliyetler, hobiler vb.),
- Özgürlük hissi verir,
- Rekreasyon zevk ve neşe verir,
- Rekreatif etkinlikler bireysel ve toplumsal fayda sağlamalı, sosyal açıdan uygun ve yapıcı olmalı,
- Rekreasyon rutinin değişmesini sağlar,
- Rekreasyonun anlamı katılımcıya göre farklılaşabilir,
- Rekreasyon anlık tatmin sağlar ve hemen aktivitenin içindedir,
- Rekreasyon bireyseldir, başkası için yapılmaz.
- Bireylerin başarısına katkı sağlamalı,
- Öğretici beceri kazandırmalı ve bireylere alışkanlık haline getirici olmalı.

2.1.4. Rekreasyon Sınıflandırılması. Rekreatif etkinlikler tanımının farklılaşmasından kaynaklı farklı şekillerde sınıflandırılmıştır. Cordes ve İbrahim (1999, s. 8) bu etkinlikleri beş farklı grupta incelemiştir;

- Ticari rekreasyon; katılımın parayla yapıldığı kar amaçlı faaliyetlerdir,
- Şirket rekreasyonu; büyük veya küçük şirketlerin sponsorluğunda çalışanlarına faydası için organize edilen faaliyetlerdir,
- Halk rekreasyonu; farklı yaş ve ilgi alanlarına göre bireylerin ihtiyaç ve beklentileri için düzenlenen kar amacı gütmeyen faaliyetlerdir,

- Terepatik rekreasyon; Kamu veya özel sektör tarafından özel gruplar için düzenlenen faaliyetlerdir,
- Diğer rekreasyonel aktiviteler; bireysel anlamda düzenlenen faaliyetlerdir.

Tribe (1995, akt. Karaküçük ve Gürbüz, 2007) ise evde yapılan(müzik dinlemek, tv izlemek, okumak, bahçe işleri, oyun oynamak, hobiler), ev dışında yapılan rekreatif etkinlikler (sportif etkinlikler, çeşitli alan ziyaretleri, hobiler, eğlenceli aktiviteleri izlemek, yeme-içme, bahis-kumar) ve seyahat-turizm (bir yerde konaklama, seyahat) olarak üç gruba ayırmıştır.

Karaküçük (2005, s.77) rekreatif etkinliklere katılan bireylerin istek ve beklentilerinin etkin bir unsur olacağını düşünerek rekreatif etkinlikleri, amaçlarına, çeşitli kriterlere ve özel işlevlerine göre olmak üzere üç farklı grupta sınıflandırmıştır.

1- Amaçlarına göre rekreatif etkinlikler;

Dinlenmek; ruhen ve fiziken dinlenme

Toplumsal etkinlikler, toplumsal ilişkiler kurmak,

Kültürel etkinlikler, müze ve tarihi eser ziyareti,

Sportif etkinlikler, aktif veya seyirci olarak spora katılım

2- Çeşitli kriterlere göre yapılan rekreatif etkinlikler;

Zamana göre; günlük, haftalık, yazlık, kışlık yapılan etkinlikler,

Yaşa göre; genç yetişkin

Katılım sayısına göre; bireysel, grup veya aile ile yapılan etkinlikler,

Mekana göre; Kapalı veya açık alanda yapılam etkinlikler,

Sosyolojik içeriğe göre; geleneksel veya lüks.

3- Özel İşlevlerine Göre;

Sosyal rekreasyon; insanların bir araya gelerek yaptığı etkinlikler,

Ticari rekreasyon; katılımın parayla yapıldığı etkinlikler,

Fiziksel Rekreasyon; sportif etkinlikler,

Estetik rekreasyonu; müzik, sanat etkinlikleri,

Uluslararası rekreasyon; uluslararası düzenlene etkinliklere katılmak,

Orman rekreasyonu; balık avlamak, piknik.

2.2. İlgili Araştırmalar

Araştırma kapsamında yapılan literatür taramasında ulaşılan konu ile ilgili yapılmış benzer çalışmalara aşağıda değinilmiştir:

Dikici (1994)'nin Adana ili lise öğrencilerinin boş zaman değerlendirme alışkanlıkları ile ilgili yaptığı araştırmada erkek katılımcıların spor yapmak gibi faaliyetlere katılmayı daha çok tercih ederken kadın katılımcıların evde zaman geçirmek ya da televizyon izlemek gibi farklı faaliyetleri daha çok tercih ettiği bulunmuştur.

Gökalp (2007)'in Tunceli ilindeki gençlerin boş zaman değerlendirme alışkanlıkları üzerine yaptığı araştırmaya 1533 genç katılmıştır. Araştırma sonucunda, gençlerin boş zamanlarında düzenli olarak spor yapma alışkanlıklarının düşük seviyede olduğu fakat televizyon seyretme alışkanlıklarının daha yüksek olduğu, katılımcıların cinsiyet, yaş ve ekonomik durum değişkenlerine göre boş zamanları değerlendirme ve spor yapma alışkanlıkları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunduğu tespit edilmiştir.

Yetiş (2008)'in öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirme eğilimlerini çeşitli değişkenlerle ilişkisi açısından incelemek amacıyla yaptığı çalışmaya 1567 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmanın sonucunda, hazırlık ve son sınıf öğrencilerinin ders yükünün fazla oluşu, son sınıf öğrencilerinin üniversiteye hazırlanması boş zaman etkinliklerine fazla zaman ayıramadıkları, Anadolu liselerinin basketbol, voleybol, badminton, masa tenisi, tenis branşlarına yönelirken, meslek lisesi öğrencileri ise atletizm, güreş, judo eğilimlerinin olduğu tespit edilmiştir.

Arı ve Demir (2013)'in Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü 3. sınıf öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlıklarını tespit etmek amacıyla yaptıkları çalışmada araştırmaya katılan 278 öğretmen adayının macera-bilim kurgu türünde kitapları daha çok okumayı tercih ettikleri, ayrıca ilköğretim öğretmen adaylarının kitap okumaya ilişkin tutumlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı olarak değiştiği bulunmuştur.

S. Hacıcaferoğlu, Gündoğdu, B. Hacıcaferoğlu ve Yücel (2014) tarafından yapılan çalışmada Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) öğrencilerinin, serbest zaman aktivitelerine katılım düzeyleri ile ilgili görüşlerini belirlemek amaçlanmış ve araştırmaya 233 öğrenci katılmıştır. Araştırma sonucunda, katılımcıların genel olarak

serbest zaman aktivitelerindeki tercih ettikleri spor branşlarının sırayla; futbol, voleybol, basketbol, tenis ve hentbol olduğu belirlenmiştir.

Güner (2015) tarafından yapılan Türkiye’de lise ve üniversite çağında bulunan gençlerin serbest zaman etkinliklerinin incelendiği araştırmaların derlemesinde Türkiye’de gençlerin kitap okuma gibi boş zaman faaliyetlerini sıklıkla tercih ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Tokgöz, Seyran, Yıldırım ve Demiroğlu (2015) tarafından yapılan araştırmada ortaokul öğrencilerinin serbest zaman etkinlik tercihleri incelenmiş ve araştırmanın sonucunda kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre boş zamanlarında kitap okumayı daha fazla tercih ettikleri bulunmuştur.

Tokgöz, Demiroğlu ve Aslan (2015)’in ortaokul öğrencilerinin serbest zaman tercihlerinin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi konulu araştırmaya 151 ortaokul öğrencisi katılmıştır. Araştırmanın sonunda öğrencilerin serbest zamanlarında “Hiçbir şeyle uğraşmama, dinlenme”, “Kitap, gazete, dergi okuma”, “Müzik dinleme veya müzik aleti çalma”, “TV, video izleme”, Sinema veya tiyatroya gitme”, “Sosyal ve kültürel faaliyetlere katılma”, “Aile ile vakit geçirme”, “Komşulara veya akrabalara gitme”, “Arkadaşları ile sohbet etme veya gezme”, “Kahvehane veya kafeteryaya gitme”, “Hobileri ile ilgilenme” düzeylerinin cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Hekim ve Eraslan (2015) tarafından yapılan çalışmada ortaokul öğrencilerinin rekreatif tercihlerinin incelenmesi amaçlanmış ve araştırmaya 198 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin en sık tercih ettikleri rekreatif faaliyetlerin başında televizyon, video izleme, aile ile vakit geçirme, müzik dinleme veya müzik aleti çalma, hobileri ile ilgilenme, arkadaşları ile sohbet etme veya gezme ile internette vakit geçirme gibi boş zaman etkinliklerinin geldiği nadiren tercih ettikleri rekreatif etkinliklerin başında ise sinema veya tiyatroya gitme, kahvehane veya kafeteryaya gitme, komşulara veya akrabalarına gitme ile ava gitme faaliyetlerinin tespit edilmiştir.

Hekim ve Yüksel (2015) tarafından kırsal kesimde öğrenim görmekte olan ortaokul öğrencilerinin rekreatif tercihlerinin incelenmesi amacıyla yapılan araştırmaya 150 öğrenci katılmıştır. Araştırmanın sonucunda katılımcıların en sık tercih ettikleri rekreatif etkinliklerin başında müzik dinleme veya müzik aleti çalma, televizyon,

video izleme, spor yapma, spor yarışmaları izleme, ailesi ile vakit geçirme, arkadaşları ile sohbet etme veya gezme, hobileri ile uğraşma gibi rekreatif etkinliklerin geldiği, nadiren tercih ettikleri etkinliklerin ise sinema veya tiyatroya gitme, kahvehane veya kafeteryaya gitme, ava gitme olduğu bulunmuştur.

Sevinç ve Aktan (2017)'ın üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerini belirlemeye yönelik Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde yaptıkları çalışmada, üniversite öğrencilerinin takip ettikleri süreli yayın yapan dergi türlerinden en çok takip ettiklerinin eğlence-mizah, tarih, kültür-sanat türlerinde olduğu tespit edilmiştir.

Turhan, Akdeniz ve Bayazıt (2018)'in, öğrencilerin sportif rekreatif aktivitelere düzenli katılımlarına yönelik ilgilerinin değerlendirilmesi amacıyla yaptıkları araştırma, Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Eğitim Fakültesi'nde okuyan ve gönüllü olarak katılan 300 öğrenci üzerine yapılmıştır. Araştırma sonucunda, katılımcıların %88,7'si çocukluk çağında spor yapıp aynı zamanda %45,3'ü beden eğitimi derslerinde sporla ilgili yeterli bilgi aldığını ve spor yapmaya devam ettiklerini, spor etkinliklerine katılma sebebi olarak sırasıyla, sağlıklı bir yaşam, monotonluktan kurtulmak, kilo vermek, sporda başarı kazanmak, değişik arkadaş grubu edinmek ve ev ortamından kurtulmak olarak belirtmişlerdir.

Şahin (2018)'in ortaokul ve liselerde öğrenim gören öğrencilerin serbest zaman tercihlerinin öğrenim gördükleri okul türüne göre karşılaştırılması konulu çalışması 200 öğrenci üzerinden yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zaman tercihlerinin bazı serbest zaman aktivitelerinde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve verilerin analizi alt bölümleri ile ilgili bilgilere yer verilmektedir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Ortaöğretimde okuyan öğrencilerin serbest zaman değerlendirme faaliyetlerine yönelik yapılan bu araştırma, tarama modelinde bir çalışmadır. Tarama modeli, geçmişte var olmuş veya hala var olan bir durumu tasvir etmeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmada konu olan birey, olay veya nesne kendi koşulları içinde olduğu gibi yani değiştirme çabasına girmeden tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2012, s. 77).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Denizli İli Çameli İlçesinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortaöğretim kurumları 5, 6, 7 ve 8. sınıflarında öğrenim gören öğrenciler, örneklemini ise bu öğrencilerden tesadüfi örneklem yöntemiyle belirlenmiş 204 öğrenci oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada teorik çerçeve literatür tarama yöntemiyle yazılı kaynaklardan, çalışma alanındaki veriler ise araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan anket aracılığıyla elde edilmiştir. Anketin geliştirilmesi aşamasında konuyla ilgili literatür taraması yapıldıktan sonra anket formu taslak halinde hazırlanmış ve uzman görüş alınarak gerekli düzeltmelerle son halini almıştır. Anket 2 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm katılımcıların kişisel bilgilerine yönelik 8 sorudan, ikinci bölüm katılımcıların serbest zaman etkinliklerini belirlemeye yönelik açık uçlu, kapalı uçlu ve çoktan

seçmeli olmak üzere 23 sorudan oluşmaktadır. Geliştirilen anket örneklem grubuna tesadüfî yöntemle birebir görüşülerek konu hakkında bilgi verildikten sonra doldurtulmuştur. Ankete 107 kadın, 97 erkek olmak üzere toplam 204 öğrenci cevap vermiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Anket yöntemiyle elde edilen veriler istatistik işlem için bilgisayar ortamına aktarılmış ve uygun istatistik programda istatistik işlem yapılmıştır. İstatistik işlem olarak frekans-yüzde (%) ve crosstabs analizi uygulanmıştır. Araştırmaya katılan katılımcıların tanımlayıcı özellikleri ve serbest zaman etkinliklerine yönelik tercihlerini belirlemek amacıyla frekans-yüzde (%) dağılımlarından yararlanılmıştır. Katılımcıların serbest zaman etkinliklerine yönelik görüşlerinde cinsiyet ve ikamet ettikleri yer değişkenlerine göre ilişkileri incelemek amacıyla çapraz tablolardan (crosstabs) yararlanılmıştır. Her bir soruya verilen cevaplara göre de yorumlar yapılmıştır. Çapraz tablolar spor bilimlerinde sıklıkla kullanılan iki ya da daha fazla değişkenin kategorilerinin kesiştiği yerde frekansların olduğu ve bu değişkenlerin birlikte değişimlerinin incelenmesini sağlayan tablolardır (Alpar, 2010, s. 62).

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmaya ait bulgular ve bulgulara dayalı olarak yapılan yorumlara yer verilmektedir. Araştırmada elde edilen bulgular ve yorumlar, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda sunulmuştur.

Araştırmaya katılan katılımcıların tanımlayıcı özellikleri ve serbest zaman değerlendirmelerine yönelik görüşleri sorgulanmıştır. Verilen cevaplar cinsiyet ve ikamet ettikleri yer değişkenine göre karşılaştırılmış ve elde edilen frekans (%) ve crosstabs sonuçları aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

4.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Bu bölümde araştırmaya katılan öğrencilerin kişisel bilgilerini tanımlayıcı özelliklerinden cinsiyet, sınıf, aldığı öğrenim türü, ikamet ettiği yer, anne mesleği, baba mesleği, annenin öğrenim durumu ve babanın öğrenim durumuna göre dağılımlarına yer verilmiştir.

Tablo 1.

Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı

Değişkenler	N. Dağılım	% Dağılım
Cinsiyet	Kadın	107
	Erkek	97
	Toplam	204
		52,5
		47,5
		100,0

Tablo 1’de araştırmaya katılan toplam 204 katılımcıdan %47,5’inin erkek, %52,5’inin kadın katılımcı olduğu görülmektedir.

Tablo 2.

Katılımcıların Sınıf Dağılımı

Değişkenler	N. Dağılım	% Dağılım
5	24	11,8
6	47	23,0
7	74	36,3
8	58	28,4
Toplam	203	99,5
Cevapsız	1	,5
Toplam	204	100,0

Tablo 2’de görüldüğü üzere, katılımcıların %11,8’i 5. sınıf, %23’ü 6. sınıf, %36,3’ü 7. sınıf ve %28,4’ü 8. sınıfta okumaktadır.

Tablo 3.

Katılımcıların Aldıkları Öğrenim Türü Dağılımı

Değişkenler	N. Dağılım	% Dağılım
Normal	38	18,6
Öğrenim Taşımali	157	77,0
Türü Yatılı (pansiyon/yurt)	9	4,4
Toplam	204	100,0

Tablo 3’te katılımcıların aldıkları öğrenim türlerinin dağılımına bakıldığında, %18,6’sının normal, %77’sinin taşımali ve %4,4’ünün ise yatılı olduğu görülmektedir.

Tablo 4.

Katılımcıların İkamet Ettiği Yer Dağılımı

Değişkenler		N. Dağılım	% Dağılım
İkamet Ettiği Yer	Köy	198	97,1
	İlçe Merkezi	3	1,5
	Toplam	201	98,5
	Cevapsız	3	1,5
	Toplam	204	100,0

Tablo 4'te görüldüğü üzere katılımcıların %97,1'i köyde, %1,5'i ilçe merkezinde ikamet etmektedir.

Tablo 5.

Katılımcıların Anne Mesleğine Göre Dağılımı

Değişkenler		N. Dağılım	% Dağılım
Anne Mesleği	Çalışmıyor (ev hanımı)	158	77,5
	Serbest Meslek (çiftçi, esnaf vb)	40	19,6
	Devlet memuru	2	1,0
	Özel sektör	3	1,5
	Toplam	203	99,5
	Cevapsız	1	,5
	Toplam	204	100,0

Tablo 5'te katılımcıların annelerinin mesleğine göre dağılımı incelendiğinde, %77,5'inin çalışmadığı, %19,6'sının serbest mesleğe sahip olduğu, %1'inin devlet memuru olduğu ve %1,5'inin özel sektörde çalıştığı görülmektedir.

Tablo 6.

Katılımcıların Baba Mesleğine Göre Dağılımı

Değişkenler	N. Dağılım	% Dağılım
Çalışmıyor	11	5,4
Serbest Meslek (çiftçi,esnaf vb)	127	62,3
Baba Mesleği Devlet memuru	51	25,0
Özel sektör	11	5,4
Toplam	200	98,0
Cevapsız	4	2,0
Toplam	204	100

Tablo 6’da katılımcıların babalarının mesleğine göre dağılımı incelendiğinde, %5,4’ünün çalışmadığı, %62,3’ünün serbest mesleğe sahip olduğu, %25’inin devlet memuru olduğu ve %5,4’ünün özel sektörde çalıştığı görülmektedir.

Tablo 7.

Katılımcıların Annelerinin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı

Değişkenler	N. Dağılım	% Dağılım
Okur-yazar değil	6	2,9
Anne İlkokul mezunu	147	72,1
Öğrenim Ortaokul mezunu	44	21,6
Durumu Lise mezunu	5	2,5
Üniversite mezunu	1	,5
Toplam	203	99,5
Cevapsız	1	,5
Toplam	204	100,0

Tablo 7’de katılımcıların annelerinin %2,9’unun okur-yazar olmadığı, %72,1’inin ilkokul mezunu olduğu, %21,6’sının ortaokul mezunu olduğu, %2,5’inin lise mezunu olduğu ve %0,5’inin üniversite mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 8.

Katılımcıların Babalarının Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı

Değişkenler		N. Dağılım	% Dağılım
Baba Öğrenim Durumu	Okur-yazar değil	3	1,5
	İlkokul mezunu	109	53,4
	Ortaokul mezunu	56	27,5
	Lise mezunu	30	14,7
	Üniversite mezunu	5	2,5
	Toplam	203	99,5
	Cevapsız	1	,5
	Toplam	204	100

Tablo 8’de katılımcıların babalarının öğrenim durumuna göre dağılımı incelendiğinde, %1,5’inin okur-yazar olmadığı, %53,4’ünün ilkokul mezunu olduğu, %27,5’inin ortaokul mezunu olduğu, %14,7’sinin lise mezunu olduğu ve %2,5’inin üniversite mezunu olduğu görülmektedir.

4.2. Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre Serbest Zaman Değerlendirmelerine Yönelik Soru Önermelerine Verdikleri Cevap Dağılımları

Tablo 9.

Katılımcıların İlgilendikleri Serbest (Boş) Zaman Etkinliklerinin Alanlarına Göre Dağılımı

Değişkenler	Eğitim	Çeşitli Eğlenceler	Sanat Genel Kültür	Aileyle Yapılan Etkinlikler	Yaratıcılık	Sinema, Tiyatro	Spor	Diğer	Toplam
Kadın	14	38	5	22	2	0	18	5	104
	13,5%	36,5%	4,8%	21,2%	1,9%	0,0%	17,3%	4,8%	100,0%
Erkek	7	31	1	11	4	1	33	9	97
	7,2%	32,0%	1,0%	11,3%	4,1%	1,0%	34,0%	9,3%	100,0%
Toplam	21	69	6	33	6	1	51	14	201
	10,4%	34,3%	3,0%	16,4%	3,0%	0,5%	25,4%	7,0%	100,0%

Tablo 9’da katılımcılara “ilgilendiğiniz serbest (boş) zaman etkinlikleri en çok hangi alanda toplanır” diye sorulduğunda, toplamda %10,4’ünün eğitim, %34,3’ünün çeşitli eğlenceler, %3’ünün sanat ve genel kültür, %16,4’ünün aileyle yapılan etkinlikler, %3’ünün yaratıcılık, %0,5’inin sinema ve tiyatro, %25,4’ünün spor ve %7’sinin diğer cevabını verdikleri görülmektedir. Cinsiyete göre cevapların dağılımına bakıldığında, kadın katılımcıların %13,5’inin eğitim, %36,5’inin çeşitli eğlenceler, %4,8’inin sanat ve genel kültür, %21,2’sinin aileyle yapılan etkinlikler, %1,9’unun yaratıcılık, %17,3’ünün spor ve %4,8’inin diğer dediği görülmektedir. Erkek katılımcıların ise, %7,2’si eğitim, %32’si çeşitli eğlenceler, %1’i sanat ve genel kültür, %11,3’ü aileyle yapılan etkinlikler, %4,1’i yaratıcılık, %1’i tiyatro ve sinema, %34’ü spor ve %9,3’ü diğer diye cevap verdikleri görülmektedir.

Tablo 10.

Katılımcıların Okul Sporlarında, Okul Takımında Ya da Herhangi Bir Kulüpte Spor Yapıyor musunuz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Kadın	60	47	107
	56,1%	43,9%	100,0%
Erkek	53	44	97
	54,6%	45,4%	100,0%
Toplam	113	91	204
	55,4%	44,6%	100,0%

Tablo 10’da “okul sporlarında, okul takımında ya da herhangi bir kulüpte spor yapıyor musunuz” sorusuna katılımcıların toplamda %55,4’ünün evet, %44,6’sının hayır dediği görülmektedir. Cinsiyete göre dağılıma baktığımızda ise, kadın katılımcıların %56,1’inin, erkek katılımcıların ise %54,6’sının evet cevabını verdiği görülmektedir.

Tablo 11.

Katılımcıların Okul Sporlarında, Okul Takımında Ya da Herhangi Bir Kulüpte Spor Yapma Durumlarının Branşlara Göre Dağılımı

Değişkenler	Futbol	Basketbol	Voleybol	Atletizm	Masa Tenisi	Diğer	Toplam
Kadın	31	5	14	1	0	2	53
	58,5%	9,4%	26,4%	1,9%	0,0%	3,8%	100,0%
Erkek	47	3	7	1	1	1	60
	78,3%	5,0%	11,7%	1,7%	1,7%	1,7%	100,0%
Toplam	78	8	21	2	1	3	113
	69,0%	7,1%	18,6%	1,8%	0,9%	2,7%	100,0%

Tablo 11’de okul sporlarında, okul takımında ya da herhangi bir kulüpte spor yapan katılımcıların hangi branşlarda spor yaptıklarıyla ilgili bulgular yer almaktadır. Bu tablodaki bulgulara göre, katılımcıların toplamda %69’unun futbol, %7,1’inin basketbol, %18,6’sının voleybol, %1,8’inin atletizm, %0,9’unun masa tenisi ve %2,7’sinin diğer spor dalları ile ilgilendikleri görülmektedir. Cinsiyete göre dağılıma baktığımızda ise, kadın katılımcıların %58,5’inin futbol, %9,4’ünün basketbol, %26,4’ünün voleybol, %1,9’unun atletizm, %3,8’inin diğer sporlarla ilgilendiği, erkek katılımcıların %78,3’ünün futbol, %5’inin basketbol, %11,7’sinin voleybol, %1,7’sinin atletizm, %1,7’sinin masa tenisi ve %1,7’sinin diğer spor branşlarıyla ilgilendikleri görülmektedir.

Tablo 12.

Katılımcıların Boş Zamanlarınızda Kitap Okur musunuz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Kadın	100	6	106
	94,3%	5,7%	100,0%
Erkek	67	29	96
	69,8%	30,2%	100,0%
Toplam	167	35	202
	82,7%	17,3%	100,0%

Tablo 12’de “boş zamanlarda kitap okur musunuz” sorusuna katılımcıların toplamda %82,7’sinin evet, %17,3’ünün hayır dediği görülmektedir. Cinsiyete göre dağılıma baktığımızda ise, kadın katılımcıların %94,3’ünün, erkek katılımcıların ise %69,8’inin evet cevabını verdiği görülmektedir.

Tablo 13.

Katılımcıların Boş Zamanlarında Okudukları Kitap Türlerine Göre Dağılımı

Değişkenler	Roman	Spor	Macera	Seyahat	Dini	Çocuk Kitapları	Bilimsel	Diğer	Toplam
Kadın	25	2	59	2	1	7	3	2	101
	24,8%	2,0%	58,4%	2,0%	1,0%	6,9%	3,0%	2,0%	100,0%
Erkek	7	14	42	0	3	2	6	4	78
	9,0%	17,9%	53,8%	0,0%	3,8%	2,6%	7,7%	5,1%	100,0%
Toplam	32	16	101	2	4	9	9	6	179
	17,9%	8,9%	56,4%	1,1%	2,2%	5,0%	5,0%	3,4%	100,0%

Tablo 13’de katılımcıların boş zamanlarında okudukları kitap türlerinin dağılımı ile ilgili bulgular yer almaktadır. Bu tablodaki bulgulara göre, katılımcıların toplamda %17,9’unun roman, %8,9’unun spor, %56,4’ünün macera, %1,1’nin seyahat, %2,2’sinin dini, %5’inin çocuk kitapları, %5’inin bilimsel ve %3,4’ünün diğer türde kitap okudukları görülmektedir. Cinsiyete göre dağılıma baktığımızda ise, kadın katılımcıların %24,8’inin roman, %2’sinin spor, %58,4’ünün macera, %2’sinin seyahat, %1’inin dini, %6,9’unun çocuk kitapları, %3’ünün bilimsel ve %2’sinin diğer türde kitap okudukları, erkek katılımcıların %9’unun roman, %17,9’unun spor, %53,8’inin macera, %3,8’inin dini, %2,6’sının çocuk kitapları, %7,7’sinin bilimsel ve %5,1’inin diğer türde kitap okumayı tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 14.

Katılımcıların Boş Zamanlarınızda Gazete Okur musunuz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Kadın	17 16,3%	87 83,7%	104 100,0%
Erkek	20 20,6%	77 79,4%	97 100,0%
Toplam	37 18,4%	164 81,6%	201 100,0%

Tablo 14’de “boş zamanlarda gazete okur musunuz” sorusuna katılımcıların toplamda %81,6’sının hayır, %18,4’ünün evet dediği görülmektedir. Cinsiyete göre dağılıma baktığımızda ise, kadın katılımcıların %83,7’sinin, erkek katılımcıların ise %79,4’ünün hayır cevabını verdiği görülmektedir.

Tablo 15.

Katılımcıların Gazetede En Çok Okudukları Bölümün Türüne Göre Dağılımı

Değişkenler	Haber	Makale ve Fıkra	Spor	Roman ve Hikaye	Müzik	Diğer	Toplam
Kadın	7 24,1%	14 48,3%	2 6,9%	4 13,8%	2 6,9%	0 0,0%	29 100,0%
Erkek	11 32,4%	8 23,5%	9 26,5%	1 2,9%	1 2,9%	4 11,8%	34 100,0%
Toplam	18 28,6%	22 34,9%	11 17,5%	5 7,9%	3 4,8%	4 6,3%	63 100,0%

Tablo 15’de katılımcıların gazetede okudukları bölüm türlerinin dağılımı ile ilgili bulgular yer almaktadır. Bu tablodaki bulgular incelendiğinde, katılımcıların toplamda %28,6’sının haber, %34,9’unun makale ve fıkra, %17,5’inin spor, %7,9’unun roman ve hikaye, %4,8’inin müzik bölümünü %6,3’ünün ise diğer bölümleri okudukları görülmektedir. Cinsiyete göre dağılıma baktığımızda ise, kadın katılımcıların %24,1’inin haber, %48,3’ünün makale ve fıkra, %6,9’unun spor, %13,8’inin roman ve hikaye, %6,9’unun müzik bölümünü okudukları, erkek katılımcıların %32,4’ünün

haber, %23,5'inin makale ve fıkra, %26,5'inin spor, %2,9'unun roman ve hikaye, %2,9'unun müzik ve %11,8'inin diğer bölümleri okumayı tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 16.

Katılımcıların Boş Zamanlarında Dergi Okur musunuz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Kadın	64	41	105
	61,0%	39,0%	100,0%
Erkek	56	41	97
	57,7%	42,3%	100,0%
Toplam	120	82	202
	59,4%	40,6%	100,0%

Tablo 16'da katılımcıların “boş zamanlarda dergi okur musunuz” sorusuna yönelik cevaplarının dağılımıyla ilgili bulgular yer almaktadır. Bu tablodaki bulgulara göre, ilgili soruya katılımcıların toplamda %59,4'ünün evet, %40,6'sının hayır dediği görülmektedir. Cinsiyete göre dağılıma baktığımızda ise, kadın katılımcıların %83,7'sinin, erkek katılımcıların ise %79,4'ünün hayır cevabını verdiği görülmektedir.

Tablo 17.

Katılımcıların Boş Zamanlarında Okudukları Dergi Türlerine Göre Dağılımı

Değişkenler	Fotoroman	Magazin	Spor	Bilim Teknik	Dini	Araba	Müzik	Diğer	Toplam
Kadın	7	10	4	35	4	1	3	3	67
	10,4%	14,9%	6,0%	52,2%	6,0%	1,5%	4,5%	4,5%	100,0%
Erkek	2	2	16	26	1	7	1	5	60
	3,3%	3,3%	26,7%	43,3%	1,7%	11,7%	1,7%	8,3%	100,0%
Toplam	9	12	20	61	5	8	4	8	127
	7,1%	9,4%	15,7%	48,0%	3,9%	6,3%	3,1%	6,3%	100,0%

Tablo 17’de katılımcıların boş zamanlarında okudukları dergi türlerinin dağılımı ile ilgili bulgular yer almaktadır. Bu bulgulara göre, katılımcıların toplamda %7,1’inin fotoroman, %9’4’ünün magazin, %15,7’sinin spor, %48’nin bilim teknik, %3,9’unun dini, %6,3’ünün araba, %3,1’inin müzik ve %6,3’ünün diğer türde dergi okudukları görülmektedir. Cinsiyete göre dağılıma baktığımızda ise, kadın katılımcıların %10,4’ünün fotoroman, %14,9’unun magazin, %6’sının spor, %52,2’sinin bilim teknik, %6’sının dini, %1,5’inin araba, %4,5’inin müzik dergilerini tercih ederken %4,5’inin diğer türlerde dergileri okumayı tercih ettikleri, erkek katılımcıların %3,3’ünün fotoroman, %3,3’ünün magazin, %26,7’sinin spor, %43,3’ünün bilim teknik, %1,7’sinin dini, %11,7’sinin araba, %1,7’sinin müzik ve %8,3’ünün diğer türde dergi okumayı tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 18.

Katılımcıların Boş Zamanlarında Televizyon İzler misiniz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Kadın	106	1	107
	99,1%	0,9%	100,0%
Erkek	96	1	97
	99,0%	1,0%	100,0%
Toplam	202	2	204
	99,0%	1,0%	100,0%

Tablo 18’de katılımcıların boş zamanlarında televizyon izleme durumlarının sorgulandığı ve bu sorguya yönelik toplamda %99’unun evet, %1’inin hayır dediği görülmektedir. Cinsiyete göre verilen cevapların dağılımında ise, kadın katılımcıların %99,1’inin, erkek katılımcıların %99’unun evet cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo 19.

Katılımcıların En Çok İzledikleri Televizyon Programına Yönelik Cevap Dağılımı

Değişkenler	Müzik Eğlence	Çocuk Programları	Sinema, Dizi	Spor	Haber Programları	Diğer	Toplam
Kadın	18	18	65	3	2	1	107
	16,8%	16,8%	60,7%	2,8%	1,9%	0,9%	100,0%
Erkek	8	8	51	18	1	9	95
	8,4%	8,4%	53,7%	18,9%	1,1%	9,5%	100,0%
Toplam	26	26	116	21	3	10	202
	12,9%	12,9%	57,4%	10,4%	1,5%	5,0%	100,0%

Tablo 19’da katılımcıların en çok izledikleri televizyon programlarının türüne yönelik bulgular yer almaktadır. Bu tablodaki bulgular detaylı incelendiğinde, katılımcıların toplamda %12,9’unun müzik-eğlence, %12,9’unun çocuk, %57,4’ünün sinema-dizi, %10,4’ünün spor, %1,5’inin haber programları izlediği %5’inin ise diğer türde programları izlemeyi tercih ettiği görülmektedir. Cinsiyete göre dağılımlara baktığımızda ise, kadın katılımcıların %16,8’inin müzik-eğlence, %16,8’inin çocuk, %60,7’sinin sinema-dizi, %2,8’inin spor, %1,9’unun haber programlarını, %0,9’unun diğer türde programları izlediği, erkek katılımcıların %8,4’ünün müzik-eğlence, %8,4’ünün çocuk, %53,7’sinin sinema-dizi, %18,9’unun spor, %1,1’inin haber programlarını, %9,5’inin diğer türde programları izlediği görülmektedir.

Tablo 20.

Katılımcıların Boş Zamanlarınızda Sinema ve Tiyatroya Gider misiniz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Kadın	30	76	106
	28,3%	71,7%	100,0%
Erkek	29	68	97
	29,9%	70,1%	100,0%
Toplam	59	144	203
	29,1%	70,9%	100,0%

Tablo 20’de katılımcıların boş zamanlarında sinema ve tiyatroya gitme durumları sorgulanmakta ve bu sorguya yönelik toplamda %29,1’inin evet, %70,9’unun hayır cevabını verdikleri görülmektedir. Cinsiyete göre verilen cevapların dağılımında, kadın katılımcıların %71,7’sinin, erkek katılımcıların ise %70,1’inin hayır dediği görülmektedir.

Tablo 21.

Katılımcıların İzlemekten Hoşlandıkları Film Türlerine Yönelik Cevap Dağılımı

Değişkenler	Bilim Kurgu	Komedi	Macera-Polisiye	Dramatik	Aşk	Çizgi filmler	Diğer	Toplam
Kadın	7 17,9%	19 48,7%	8 20,5%	2 5,1%	1 2,6%	1 2,6%	1 2,6%	39 100,0%
Erkek	7 17,1%	23 56,1%	9 22,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	2 4,9%	41 100,0%
Toplam	14 17,5%	42 52,5%	17 21,2%	2 2,5%	1 1,2%	1 1,2%	3 3,8%	80 100,0%

Tablo 21’de katılımcıların izledikleri film türlerine yönelik cevapların dağılımı yer almaktadır. Bu tabloya göre katılımcıların, toplamda %17,5’inin bilim-kurgu, %52,5’inin komedi, %21,2’sinin macera-polisiye, %2,5’inin dramatik, %1,2’sinin aşk türünde filmleri, %1,2’sinin çizgi filmleri, %3,8’inin ise diğer türde filmleri izlemekten hoşlandığı görülmektedir. Cinsiyete göre verilen cevap dağılımlarına bakıldığında, kadın katılımcıların %17,9’unun bilim-kurgu, %48,7’sinin komedi, %20,5’inin macera-polisiye, %5,1’inin dramatik, %2,6’sının aşk türünde filmleri, %2,6’sının çizgi filmleri, %2,6’sının ise diğer türde filmleri izlemekten hoşlandığı, erkek katılımcıların, %17,1’inin bilim-kurgu, %56,1’inin komedi, %22’sinin macera-polisiye türünde filmleri ve %4,9’unun ise diğer türde filmleri izlemekten hoşlandığı görülmektedir.

Tablo 22.

Katılımcıların Cep Telefonu ile Vakit Geçirir Misiniz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Kadın	83 77,6%	24 22,4%	107 100,0%
Erkek	80 83,3%	16 16,7%	96 100,0%
Toplam	163 80,3%	40 19,7%	203 100,0%

Tablo 22’de katılımcıların cep telefonu ile vakit geçirir misiniz soru önermesine yönelik toplamda %80,3’ünün evet, %19,7’sinin hayır cevabını verdikleri görülmektedir. Cinsiyete göre verilen cevapların dağılımına bakıldığında, kadın katılımcıların %77,6’sının evet, erkek katılımcıların ise %83,3’ünün evet dediği görülmektedir.

Tablo 23.

Katılımcıların Cep Telefonu ile Nasıl Vakit Geçirirsiniz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Strateji ve savaş oyunları oynarım	Bilgi yarışmalarına katılırım	e-spor oyunları oynarım	Sosyal medyayı kullanırım	Eğitici öğretici araştırmalar yaparım	Diğer	Toplam
Kadın	8 9,1%	19 21,6%	10 11,4%	23 26,1%	22 25,0%	6 6,8%	88 100,0%
Erkek	53 65,4%	9 11,1%	8 9,9%	6 7,4%	3 3,7%	2 2,5%	81 100,0%
Toplam	61 36,1%	28 16,6%	18 10,7%	29 17,2%	25 14,8%	8 4,7%	169 100,0%

Tablo 23’de katılımcıların cep telefonu ile nasıl vakit geçirdiğine dair bulgular yer almaktadır. Bu tablodaki bulgular incelendiğinde katılımcıların toplamda, %36,1’inin strateji ve savaş oyunu oynadıkları, %16,6’sının bilgi yarışmalarına katıldıkları, %10,7’sinin e-spor oyunları oynadıkları, %17,2’sinin sosyal medyayı kullandıkları, %14,8’inin eğitici öğretici araştırmalar yaptıkları, %4,7’sinin diğer şekillerde vakit

geçirdikleri görülmektedir. Cinsiyete göre dağılımlara bakıldığında kadın katılımcıların %9,1'inin strateji ve savaş oyunu oynadıkları, %21,6'sının bilgi yarışmalarına katıldıkları, %11,4'ünün e-spor oyunları oynadıkları, %26,1'inin sosyal medyayı kullandıkları, %25'inin eğitici öğretici araştırmalar yaptıkları, %6,8'inin diğer şekillerde vakit geçirdikleri, erkek katılımcıların ise %65,4'ünün strateji ve savaş oyunu oynadıkları, %11,1'inin bilgi yarışmalarına katıldıkları, %9,9'unun e-spor oyunları oynadıkları, %7,4'ünün sosyal medyayı kullandıkları, %3,7'sinin eğitici öğretici araştırmalar yaptıkları, %2,5'inin diğer şekillerde vakit geçirdikleri görülmektedir.

Tablo 24.

Katılımcıların Müzik Dinler misiniz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Kadın	99	8	107
	92,5%	7,5%	100,0%
Erkek	82	12	94
	87,2%	12,8%	100,0%
Toplam	181	20	201
	90,0%	10,0%	100,0%

Tablo 24'de katılımcıların müzik dinler misiniz sorusuna yönelik verdikleri cevapların dağılımı görülmektedir. Bu sorguya yönelik katılımcıların toplamda %90'ının evet, %10'unun hayır cevabını verdikleri görülmektedir. Cinsiyete göre verilen cevapların dağılımı incelendiğinde kadın katılımcıların %92,5'inin evet, erkek katılımcıların ise %87,2'sinin evet cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo 25.

Katılımcıların Dinledikleri Müzik Türlerine Yönelik Cevap Dağılımı

Değişkenler	Türk Sanat Müziği	Özgün Müzik	Klasik Batı Müziği	Rap	Klasik Türk Müziği	Türk Halk Müziği	Arabesk	Pop	Yabancı	Diğer	Toplam
Kadın	8 8,1%	8 8,1%	1 1,0%	12 12,1%	8 8,1%	0 0,0%	0 0,0%	54 54,5%	8 8,1%	0 0,0%	99 100,0%
Erkek	11 12,9%	2 2,4%	3 3,5%	10 11,8%	7 8,2%	4 4,7%	4 4,7%	31 36,5%	8 9,4%	5 5,9%	85 100,0%
Toplam	19 10,3%	10 5,4%	4 2,2%	22 12,0%	15 8,2%	4 2,2%	4 2,2%	85 46,2%	16 8,7%	5 2,7%	184 100,0%

Tablo 25’de katılımcıların dinledikleri müzik türlerine yönelik dağılımların bulguları bulunmaktadır. Bu tablo detaylı incelendiğinde, katılımcıların toplamda %10,3’ünün türk sanat müziği, %5,4’ünün özgün müzik, %2,2’sinin klasik batı müziği, %12’sinin rap müzik, %8,2’sinin klasik türk müziği, %2,2’sinin türk halk müziği, %2,2’sinin arabesk müzik, %46,2’sinin pop müzik, %8,7’sinin yabancı müzik, %2,7’sinin ise diğer türde müzik dinlemeyi tercih ettikleri görülmektedir. Cinsiyete göre verilen cevapların dağılımı incelendiğinde kadın katılımcıların, %8,1’inin türk sanat müziği, %8,1’inin özgün müzik, %1’inin klasik batı müziği, %12,1’inin rap müzik, %8,1’inin klasik türk müziği, %54,5’inin pop müzik, %8,1’inin yabancı müzik dinlemeyi, erkek katılımcıların ise, %12,9’unun türk sanat müziği, %2,4’ünün özgün müzik, %3,5’inin klasik batı müziği, %11,8’inin rap müzik, %8,2’sinin klasik türk müziği, %4,7’sinin türk halk müziği, %4,7’sinin arabesk müzik, %36,5’inin pop müzik, %9,4’ünün yabancı müzik %5,9’unun diğer türde müzik dinlemeyi tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 26.

Katılımcıların Kullanmış Olduğunuz Bir Müzik Aleti Var mı Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Kadın	52	55	107
	48,6%	51,4%	100,0%
Erkek	32	65	97
	33,0%	67,0%	100,0%
Toplam	84	120	204
	41,2%	58,8%	100,0%

Tablo 26’da katılımcıların kullanmış olduğunuz müzik aleti var mı sorusuna verdikleri cevapların dağılımı görülmektedir. Bu sorguya yönelik katılımcıların toplamda %41,2’sinin evet, %58,8’inin hayır cevabını verdiği görülmektedir. Cinsiyete göre verilen cevapların dağılımına baktığımızda, kadın katılımcıların %51,4’ünün hayır, erkek katılımcıların ise %67’sinin hayır dediği görülmektedir.

Tablo 27.

Katılımcıların Kullandığı Müzik Aletinin Türüne Yönelik Cevap Dağılımı

Değişkenler	Gitar	Flüt	Keman	Akordeon	Diğer	Toplam
Kadın	2	29	1	2	10	44
	4,5%	65,9%	2,3%	4,5%	22,7%	100,0%
Erkek	3	15	1	1	19	39
	7,7%	38,5%	2,6%	2,6%	48,7%	100,0%
Toplam	5	44	2	3	29	83
	6,0%	53,0%	2,4%	3,6%	34,9%	100,0%

Tablo 27’de katılımcıların kullandığı müzik aleti türlerinin sorgulandığı ve toplamda %6’sının gitar, %53’ünün flüt, %2,4’ünün keman, %3,6’sının akordeon ve %34,9’unun ise diğer türde müzik aleti kullandığı ile ilgili cevaplar alındığı görülmektedir. Cinsiyete göre cevapların dağılımına bakıldığında, kadın katılımcıların %4,5’inin gitar, %65,9’unun flüt, %2,3’ünün keman, %4,5’inin akordeon ve %22,7’sinin diğer türde müzik aleti kullandığı, erkek katılımcıların %7,7’sinin gitar,

%38,5'inin flüt, %2,6'sının keman, %2,6'sının akordeon ve %48,7'sinin ise diğer türde müzik aleti kullandığı görülmektedir.

Tablo 28.

Katılımcıların Boş Zamanlarında Resim Çalışmaları Yapar mısınız Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Kadın	52	55	107
	48,6%	51,4%	100,0%
Erkek	34	63	97
	35,1%	64,9%	100,0%
Toplam	86	118	204
	42,2%	57,8%	100,0%

Tablo 28'de katılımcıların boş zamanlarında resim çalışmaları yapar mısınız sorusuna verdikleri cevapların dağılımı görülmektedir. Bu sorguya yönelik katılımcıların toplamda %42,2'sinin evet, %57,8'inin hayır cevabını verdiği görülmektedir. Cinsiyete göre verilen cevapların dağılımına baktığımızda, kadın katılımcıların %51,4'ünün, erkek katılımcıların ise %64,9'unun hayır dediği görülmektedir.

Tablo 29.

Katılımcıların Boş Zamanlarında Yaptıkları Resim Çalışmalarının Türüne Yönelik Cevap Dağılımı

Değişkenler	Boyama	Çizim	Diğer	Toplam
Kadın	6	20	28	54
	11,1%	37,0%	51,9%	100,0%
Erkek	2	15	15	32
	6,2%	46,9%	46,9%	100,0%
Toplam	8	35	43	86
	9,3%	40,7%	50,0%	100,0%

Tablo 29’da katılımcıların boş zamanlarında yaptıkları resim çalışmalarının türüne yönelik bulgular yer almaktadır. Bu bulgulara göre, katılımcıların toplamda %9,3’ünün boyama, %40,7’sinin çizimle ve %50’sinin ise diğer resim çalışmalarıyla ilgilendiği görülmektedir. Cinsiyete göre verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, kadın katılımcıların %11,1’inin boyama, %37’sinin çizim, %51,9’unun diğer cevabını verdikleri, erkek katılımcıların %6,2’sinin boyama, %46,9’unun çizim ve %46,9’unun ise diğer cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo 30.

Katılımcıların Edebiyatla Uğraşır mısınız Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Kadın	52	55	107
	48,6%	51,4%	100,0%
Erkek	18	79	97
	18,6%	81,4%	100,0%
Toplam	70	134	204
	34,3%	65,7%	100,0%

Tablo 30’da katılımcıların edebiyatla uğraşır mısınız sorusuna yönelik verdikleri cevapların dağılımı görülmektedir. Bu sorguya yönelik katılımcıların toplamda %34,3’ünün evet, %65,7’sinin hayır cevabını verdiği görülmektedir. Cinsiyete göre verilen cevapların dağılımına baktığımızda, kadın katılımcıların %51,4’ünün hayır, erkek katılımcıların ise %81,4’ünün hayır dediği görülmektedir.

Tablo 31.

Katılımcıların Uğraştıkları Edebiyat Etkinliklerine Yönelik Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Şiir	Hikaye	Fıkra	Öykü	Makale	Diğer	Toplam
Kadın	17	19	5	2	4	5	52
	32,7%	36,5%	9,6%	3,8%	7,7%	9,6%	100,0%
Erkek	5	6	2	3	0	2	18
	27,8%	33,3%	11,1%	16,7%	0,0%	11,1%	100,0%
Toplam	22	25	7	5	4	7	70
	31,4%	35,7%	10,0%	7,1%	5,7%	10,0%	100,0%

Tablo 31’de katılımcıların uğraştıkları edebiyat etkinliklerine yönelik cevapların dağılımları yer almaktadır. Bu tablodaki bulgulara göre katılımcıların toplamda, %31,4’ünün şiir, %35,7’sinin hikaye, %10’unun fıkra, %7,1’inin öykü, %5,7’sinin makale ve %10’unun ise diğer türde etkinliklerle uğraştığı görülmektedir. Cinsiyete göre dağılımlar incelendiğinde kadın katılımcıların %32,7’sinin şiir, %36,5’inin hikaye, %9,6’sının fıkra, %3,8’inin öykü, %7,7’sinin makale ve %9,6’sının diğer türde etkinliklerle uğraştığı, erkek katılımcıların %27,8’inin şiir, %33,3’ünün hikaye, %11,1’inin fıkra, %16,7’sinin öykü ve %11,1’inin ise diğer türde etkinliklerle uğraştığı görülmektedir.

Tablo 32.

Katılımcıların Evde Ailelerine Bulundukları Yardım Türlerine Yönelik Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Temizlik işleri	Yemek yapmak	Kardeşlere bakmak	Alışveriş yapmak	Tarla bahçe işleri yapmak	Hayvancılık işleri	Çamaşır yıkamak	Tamir işleri	Diğer	Toplam
Kadın	50 47,6%	21 20,0%	15 14,3%	2 1,9%	4 3,8%	8 7,6%	3 2,9%	0 0,0%	2 1,9%	105 100,0%
Erkek	23 24,2%	6 6,3%	11 11,6%	3 3,2%	21 22,1%	11 11,6%	4 4,2%	13 13,7%	3 3,2%	95 100,0%
Toplam	73 36,5%	27 13,5%	26 13,0%	5 2,5%	25 12,5%	19 9,5%	7 3,5%	13 6,5%	5 2,5%	200 100,0%

Tablo 32’de katılımcıların evde ailelerine ne tür yardımlarda bulunduklarına dair bulgular yer almaktadır. Bu bulgulara göre katılımcıların toplamda, %36,5’inin temizlik işlerinde, %13,5’inin yemek yapmada, %13’ünün kardeşlerine bakmada, %2,5’inin alışveriş yapmada, %12,5’inin tarla bahçe işlerinde, %9,5’inin hayvancılık işlerinde, %3,5’inin çamaşır yıkamada, %6,5’inin tamir işlerinde ve %2,5’inin diğer işlerde ailelerine yardımcı oldukları görülmektedir. Cinsiyete göre dağılıma bakıldığında, kadın katılımcıların %47,6’sının temizlik işlerinde, %20’sinin yemek yapmada, %14,3’ünün kardeşlerine bakmada, %1,9’unun alışveriş yapmada, %3,8’inin tarla bahçe işlerinde, %7,6’sının hayvancılık işlerinde, %2,9’unun çamaşır yıkamada, %1,9’unun diğer işlerde, erkek katılımcıların ise, %24,2’sinin temizlik

işlerinde, %6,3'ünün yemek yapmada, %11,6'sının kardeşlerine bakmada, %3,2'sinin alışveriş yapmada, %22,1'inin tarla bahçe işlerinde, %11,6'sının hayvancılık işlerinde, %4,2'sinin çamaşır yıkamada, %13,7'sinin tamir işlerinde ve %3,2'sinin diğer işlerde ailelerine yardımcı oldukları görülmektedir.

Tablo 33.

Katılımcıların Boş Zamanlarında El İşleri Yapar mısınız Soru Önermesine Yönelik Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Kadın	52	55	107
	48,6%	51,4%	100,0%
Erkek	23	74	97
	23,7%	76,3%	100,0%
Toplam	75	129	204
	36,8%	63,2%	100,0%

Tablo 33'de katılımcıların boş zamanlarında el işleri yapma durumlarının sorgulandığı ve bu sorguya yönelik toplamda %36,8'inin evet, %63,2'sinin hayır cevabını verdikleri görülmektedir. Cinsiyete göre verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, kadın katılımcıların %51,4'ünün erkek katılımcıların ise %76,3'ünün hayır dediği görülmektedir.

Tablo 34.

Katılımcıların Boş Zamanlarında Yaptıkları El İşlerinin Türlerine Yönelik Cevap Dağılımı

Değişkenler	Dikiş	Nakış	Yün	Tahta	Tel	Kağıt	Diğer	Toplam
Kadın	15	3	0	4	0	12	8	42
	35,7%	7,1%	0,0%	9,5%	0,0%	28,6%	19,0%	100,0%
Erkek	2	0	2	20	1	3	5	33
	6,1%	0,0%	6,1%	60,6%	3,0%	9,1%	15,2%	100,0%
Toplam	17	3	2	24	1	15	13	75
	22,7%	4,0%	2,7%	32,0%	1,3%	20,0%	17,3%	100,0%

Tablo 34’de katılımcıların boş zamanlarında yaptıkları el işlerinin türlerine yönelik bulgular yer almaktadır. Bu tablodaki bulgular detaylı incelendiğinde, toplamda %22,7’sinin dikiş, %4’ünün nakış, %2,7’sinin yün, %32’sinin tahta, %1,3’ünün tel, %20’sinin kağıt ve %17,3’ünün diğer işlerle uğraştığı görülmektedir. Cinsiyete göre dağılımlara bakıldığında, kadın katılımcıların %35,7’sinin dikiş, %7,1’inin nakış, %9,5’inin tahta, %28,6’sının kağıt ve %19’unun diğer türde işlerle uğraşmayı tercih ettikleri erkek katılımcıların ise, %6,1’inin dikiş, %6,1’inin yün, %60,6’sının tahta, %3’ünün tel, %9,1’inin kağıt ve %15,2’sinin diğer işlerle uğraşmayı tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 35.

Katılımcıların Boş Zamanlarında Para Kazanmak İçin Bir İşte Çalışır mısınız Soru Önermesine Yönelik Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Kadın	27	80	107
	25,2%	74,8%	100,0%
Erkek	14	83	97
	14,4%	85,6%	100,0%
Toplam	41	163	204
	20,1%	79,9%	100,0%

Tablo 35’de katılımcıların boş zamanlarında para kazanmak için bir işte çalışma durumlarının sorgulandığı ve toplamda %20,1’inin evet %79,9’unun hayır cevabını verdikleri görülmektedir. Cinsiyete göre verilen cevaplar incelendiğinde, kadın katılımcıların %74,8’inin, erkek katılımcıların ise %85,6’sının hayır dediği görülmektedir.

Tablo 36.

Katılımcıların Boş Zamanlarında Para Kazanmak İçin Çalıştıkları İşlerin Yerlerinin Türüne Yönelik Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evde	Ailemle	Dışarıda herhangi bir yerde	Toplam
Kadın	3	9	3	15
	20,0%	60,0%	20,0%	100,0%
Erkek	11	1	14	26
	42,3%	3,8%	53,8%	100,0%
Toplam	14	10	17	41
	34,1%	24,4%	41,5%	100,0%

Tablo 36’da katılımcıların boş zamanlarında para kazanmak için çalıştıkları işlerin yerlerinin türüne yönelik bulgular yer almaktadır. Bu bulgulara göre, katılımcıların toplamda %34,1’inin evde, %24,4’ünün ailesiyle ve %41,5’inin dışarıda herhangi bir yerde çalıştıkları görülmektedir. Cinsiyete göre verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, kadın katılımcıların %20’sinin evde, %60’ının ailesiyle, %20’sinin ise dışarıda herhangi bir yerde çalıştıkları, erkek katılımcıların %42,3’ünün evde, %3,8’inin ailesiyle, %53,8’inin ise dışarıda herhangi bir yerde çalıştıkları görülmektedir.

Tablo 37.

Katılımcıların Ailenizle Boş Zamanlarınızı Nasıl Geçirirsiniz Soru Önermesine Yönelik Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Piknik yaparak	Misafirliğe giderek	Televizyon izleyerek	Oyunlar oynayarak	Sohbet ederek	Diğer	Toplam
Kadın	6	23	39	3	25	4	100
	6,0%	23,0%	39,0%	3,0%	25,0%	4,0%	100,0%
Erkek	10	20	36	2	14	10	92
	10,9%	21,7%	39,1%	2,2%	15,2%	10,9%	100,0%
Toplam	16	43	75	5	39	14	192
	8,3%	22,4%	39,1%	2,6%	20,3%	7,3%	100,0%

Tablo 37’de katılımcıların aileleriyle boş zamanlarını nasıl geçirdiklerinin cevaplarına yönelik dağılımlarının bulguları yer almaktadır. Bu tablodaki bulgulara göre, katılımcıların toplamda %8,3’ünün piknik yaparak, %22,4’ünün misafirlğe giderek, %39,1’inin televizyon izleyerek, %2,6’sının oyunlar oynayarak, %20,3’ünün sohbet ederek ve %7,3’ünün diğer şekillerde aileleriyle vakit geçirdikleri görülmektedir. Cinsiyete göre verilen cevapların dağılımlarını incelediğimizde, kadın katılımcıların %6’sının piknik yaparak, %23’ünün misafirlğe giderek, %39’unun televizyon izleyerek, %3’ünün oyunlar oynayarak, %25’inin sohbet ederek ve %4’ünün diğer şekillerde, erkek katılımcıların ise %10,9’unun piknik yaparak, %21,7’sinin misafirlğe giderek, %39,1’inin televizyon izleyerek, %2,2’sinin oyunlar oynayarak, %15,2’sinin sohbet ederek ve %10,9’unun ise diğer şekillerde vakit geçirdikleri görülmektedir.

4.3. Katılımcıların İkamet Ettikleri Yer Değişkenine Göre Serbest Zaman Değerlendirmelerine Yönelik Soru Önermelerine Verdikleri Cevap Dağılımları

Tablo 38.

Katılımcıların İlgilendikleri Serbest (Boş) Zaman Etkinliklerinin Alanlarına Göre Dağılımı

Değişkenler	Eğitim	Çeşitli Eğlenceler	Sanat Genel Kültür	Aileyle Yapılan Etkinlikler	Yaratıcılık	Sinema, Tiyatro	Spor	Diğer	Toplam
Köy	21 10,8%	67 34,4%	6 3,1%	32 16,4%	6 3,1%	1 0,5%	48 24,6%	14 7,2%	195 100,0%
İlçe Merkezi	0 0,0%	2 66,7%	0 0,0%	1 33,3%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	3 100,0%
Toplam	21 10,6%	69 34,8%	6 3,0%	33 16,7%	6 3,0%	1 0,5%	48 24,2%	14 7,1%	198 100,0%

Tablo 38’de katılımcılara “ilgilendiğiniz serbest (boş) zaman etkinlikleri en çok hangi alanda toplanır” diye sorulmakta, toplamda %10,6’sının eğitim, %34,8’inin çeşitli eğlenceler, %3’ünün sanat ve genel kültür, %16,7’sinin aileyle yapılan etkinlikler, %3’ünün yaratıcılık, %0,5’inin sinema ve tiyatro, %24,2’sinin spor ve %7,1’inin diğer cevabını verdikleri görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre cevapların

dağılımına bakıldığında, köydeki katılımcıların %10,8'inin eğitim, %34,4'ünün çeşitli eğlenceler, %3,1'inin sanat ve genel kültür, %16,4'ünün aileyle yapılan etkinlikler, %3,1'inin yaratıcılık, %0,5'inin sinema ve tiyatro, %24,6'sının spor ve %7,2'sinin diğer dediği görülmektedir. İlçe merkezindeki katılımcıların ise, %66,7'sinin çeşitli eğlenceler, %33,3'ünün aileyle yapılan etkinlikler diye cevap verdikleri görülmektedir.

Tablo 39.

Katılımcıların Okul Sporlarında, Okul Takımında Ya da Herhangi Bir Kulüpte Spor Yapıyor musunuz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Köy	107	91	198
	54,0%	46,0%	100,0%
İlçe Merkezi	3	0	3
	100,0%	0,0%	100,0%
Toplam	110	91	201
	54,7%	45,3%	100,0%

Tablo 39'da "okul sporlarında, okul takımında ya da herhangi bir kulüpte spor yapıyor musunuz" sorusuna katılımcıların toplamda %54,7'sinin evet, %45,3'ünün hayır dediği görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre dağılıma baktığımızda ise, köydeki katılımcıların %54'ünün, ilçe merkezindeki katılımcıların ise %100'ünün evet cevabını verdiği görülmektedir.

Tablo 40.

Katılımcıların Okul Sporlarında, Okul Takımında Ya da Herhangi Bir Kulüpte Spor Yapma Durumlarının Branşlara Göre Dağılımı

Değişkenler	Futbol	Basketbol	Voleybol	Atletizm	Masa Tenisi	Diğer	Toplam
Köy	77	8	21	1	1	3	111
	69,4%	7,2%	18,9%	0,9%	0,9%	2,7%	100,0%
İlçe Merkezi	0	0	0	1	0	0	1
	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Toplam	77	8	21	2	1	3	112
	68,8%	7,1%	18,8%	1,8%	0,9%	2,7%	100,0%

Tablo 40’da okul sporlarında, okul takımında ya da herhangi bir kulüpte spor yapan katılımcıların hangi branşlarda spor yaptıklarıyla ilgili bulgular yer almaktadır. Bu tablodaki bulgulara göre, katılımcıların toplamda %68,8’inin futbol, %7,1’inin basketbol, %18,8’inin voleybol, %1,8’inin atletizm, %0,9’unun masa tenisi ve %2,7’sinin diğer spor dalları ile ilgilendikleri görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre dağılıma baktığımızda ise, köydeki katılımcıların %69,4’ünün futbol, %7,2’sini basketbol, %18,9’unun voleybol, %0,9’unun atletizm, %0,9’unun masa tenisi, %2,7’sinin diğer sporlarla ilgilendiği, ilçe merkezindeki katılımcıların %100’ünün masa tenisiyle ilgilendikleri görülmektedir.

Tablo 41.

Katılımcıların Boş Zamanlarınızda Kitap Okur musunuz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Köy	162 82,7%	34 17,3%	196 100,0%
İlçe Merkezi	2 66,7%	1 33,3%	3 100,0%
Toplam	164 82,4%	35 17,6%	199 100,0%

Tablo 41’de boş zamanlarında kitap okuma durumları sorgulanmakta ve katılımcıların toplamda %82,4’ünün evet, %17,6’sının hayır dediği görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre dağılıma baktığımızda ise, köydeki katılımcıların %82,7’sinin, erkek katılımcıların ise %66,7’sinin evet cevabını verdiği görülmektedir.

Tablo 42.

Katılımcıların Boş Zamanlarında Okudukları Kitap Türlerine Göre Dağılımı

Değişkenler	Roman	Spor	Macera	Seyahat	Dini	Çocuk Kitapları	Bilimsel	Diğer	Toplam
Köy	31 17,8%	15 8,6%	99 56,9%	2 1,1%	4 2,3%	9 5,2%	9 5,2%	5 2,9%	174 100,0%
İlçe	0	1	0	0	0	0	0	1	2
Merkezi	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%	100,0%
Toplam	31 17,6%	16 9,1%	99 56,2%	2 1,1%	4 2,3%	9 5,1%	9 5,1%	6 3,4%	176 100,0%

Tablo 42’de katılımcıların boş zamanlarında okudukları kitap türlerinin dağılımı ile ilgili bulgular yer almaktadır. Bu bulgular incelendiğinde, katılımcıların toplamda %17,6’sının roman, %9,1’inin spor, %56,2’sinin macera, %1,1’nin seyahat, %2,3’ünün dini, %5,1’inin çocuk kitapları, %5,1’inin bilimsel ve %3,4’ünün diğer türlerde kitap okudukları görülmektedir. İkamet ettikleri yere göre dağılıma baktığımızda ise, köydeki katılımcıların %17,8’inin roman, %8,6’sının spor, %56,9’unun macera, %1,1’inin seyahat, %2,3’ünün dini, %5,2’sinin çocuk kitapları, %5,2’sinin bilimsel ve %2,9’unun diğer türde kitap okudukları, ilçe merkezindeki katılımcıların %50’sinin spor ve %50’sinin diğer türde kitaplar okumayı tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 43.

Katılımcıların Boş Zamanlarınızda Gazete Okur musunuz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Köy	35 17,9%	160 82,1%	195 100,0%
İlçe Merkezi	1 33,3%	2 66,7%	3 100,0%
Toplam	36 18,2%	162 81,8%	198 100,0%

Tablo 43’de “boş zamanlarda gazete okur musunuz” sorusuna katılımcıların toplamda %81,8’inin hayır, %18,2’sinin evet dediği görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre dağılıma baktığımızda ise, köydeki katılımcıların %82,1’inin, ilçe merkezindeki katılımcıların ise %66,7’sinin hayır cevabını verdiği görülmektedir.

Tablo 44.

Katılımcıların Gazetede En Çok Okudukları Bölümün Türüne Göre Dağılımı

Değişkenler	Haber	Makale ve Fıkra	Spor	Roman ve Hikaye	Müzik	Diğer	Toplam
Köy	17 29,3%	21 36,2%	9 15,5%	5 8,6%	3 5,2%	3 5,2%	58 100,0%
İlçe Merkezi	1 33,3%	1 33,3%	1 33,3%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	3 100,0%
Toplam	18 29,5%	22 36,1%	10 16,4%	5 8,2%	3 4,9%	3 4,9%	61 100,0%

Tablo 44’de katılımcıların gazetede okudukları bölüm türlerinin dağılımı ile ilgili bulgular yer almaktadır. Bu tablodaki bulgular incelendiğinde, katılımcıların toplamda %29,5’inin haber, %36,1’inin makale ve fıkra, %16,4’ünün spor, %8,2’sinin roman ve hikaye, %4,9’unun müzik bölümünü %4,9’unun ise diğer bölümleri okudukları görülmektedir. İkamet ettikleri yere göre dağılıma baktığımızda ise, köydeki katılımcıların %29,3’ünün haber, %36,2’sinin makale ve fıkra, %15,5’inin spor, %8,6’sının roman ve hikaye, %5,2’sinin müzik bölümünü %5,2’sinin diğer bölümleri okudukları, ilçe merkezindeki katılımcıların %33,3’ünün haber, %33,3’ünün makale ve fıkra ve %33,3’ünün spor bölümlerini okumayı tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 45.

Katılımcıların Boş Zamanlarında Dergi Okur musunuz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Köy	114 58,2%	82 41,8%	196 100,0%
İlçe Merkezi	3 100,0%	0 0,0%	3 100,0%
Toplam	117 58,8%	82 41,2%	199 100,0%

Tablo 45’de katılımcıların “boş zamanlarda dergi okur musunuz” sorusuna yönelik cevaplarının dağılımıyla ilgili bulgular yer almaktadır. Bu tablodaki bulgulara göre, ilgili soruya katılımcıların toplamda %58,8’inin evet, %41,2’sinin hayır dediği görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre cevapların dağılımına baktığımızda ise, köydeki katılımcıların %58,2’sinin, ilçe merkezindeki katılımcıların ise %100’ünün evet cevabını verdiği görülmektedir.

Tablo 46.

Katılımcıların Boş Zamanlarında Okudukları Dergi Türlerine Göre Dağılımı

Değişkenler	Fotoroman	Magazin	Spor	Bilim Teknik	Dini	Araba	Müzik	Diğer	Toplam
Köy	7 5,8%	12 9,9%	20 16,5%	59 48,8%	5 4,1%	7 5,8%	4 3,3%	7 5,8%	121 100,0%
İlçe Merkezi	1 33,3%	0 0,0%	0 0,0%	1 33,3%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	1 33,3%	3 100,0%
Toplam	8 6,5%	12 9,7%	20 16,1%	60 48,4%	5 4,0%	7 5,6%	4 3,2%	8 6,5%	124 100,0%

Tablo 46’da katılımcıların boş zamanlarında okudukları dergi türlerinin dağılımı ile ilgili bulgular yer almaktadır. Bu tablodaki bulgular detaylı incelendiğinde, katılımcıların toplamda %6,5’inin fotoroman, %9,7’sinin magazin, %16,1’inin spor, %48,4’ünün bilim teknik, %4’ünün dini, %5,6’sının araba, %3,2’sinin müzik ve

%6,5'inin diğer türlerde dergi okudukları görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre verilen cevapların dağılımına baktığımızda ise, köydeki katılımcıların %5,8'inin fotoroman, %9,9'unun magazin, %16,5'inin spor, %48,8'inin bilim teknik, %4,1'inin dini, %5,8'inin araba, %3,3'ünün müzik dergilerini tercih ederken %5,8'inin diğer türlerde dergileri okumayı tercih ettikleri, ilçe merkezindeki katılımcıların %33,3'ünün fotoroman, %33,3'ünün bilim teknik ve %33,3'ünün diğer türlerde dergi okumayı tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 47.

Katılımcıların Boş Zamanlarınızda Televizyon İzler misiniz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Köy	196 99,0%	2 1,0%	198 100,0%
İlçe Merkezi	3 100,0%	0 0,0%	3 100,0%
Toplam	199 99,0%	2 1,0%	201 100,0%

Tablo 47'de katılımcılara boş zamanlarınızda televizyon izler misiniz diye sorulduğu ve bu sorguya yönelik toplamda %99'unun evet, %1'inin hayır dediği görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre verilen cevaplarının dağılımı incelendiğinde ise, köydeki katılımcıların %99'unun, ilçe merkezindeki katılımcıların %100'ünün evet cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo 48.

Katılımcıların En Çok İzledikleri Televizyon Programına Yönelik Cevap Dağılımı

Değişkenler	Müzik Eğlence	Çocuk Programları	Sinema, Dizi	Spor	Haber Programları	Diğer	Toplam
Köy	26 13,3%	26 13,3%	112 57,1%	19 9,7%	3 1,5%	10 5,1%	196 100,0%
İlçe	0 0,0%	0 0,0%	2 66,7%	1 33,3%	0 0,0%	0 0,0%	3 100,0%
Toplam	26 13,1%	26 13,1%	114 57,3%	20 10,1%	3 1,5%	10 5,0%	199 100,0%

Tablo 48’de katılımcıların en çok izledikleri televizyon programlarının türüne yönelik yapılan sorgulamanın cevaplarına ait bulgular yer almaktadır. Bu tablodaki bulgular detaylı incelendiğinde, katılımcıların toplamda %13,1’inin müzik-eğlence, %13,1’inin çocuk, %57,3’ünün sinema-dizi, %10,1’inin spor, %1,5’inin haber programlarını izlediği %5’inin ise diğer türde programları izlemeyi tercih ettiği görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre cevaplarının dağılımlarına baktığımızda ise, köydeki katılımcıların %13,3’ünün müzik-eğlence, %13,3’ünün çocuk, %57,1’inin sinema-dizi, %9,7’sinin spor, %1,5’inin haber programlarını, %5,1’inin diğer türde programları izlediği, ilçe merkezindeki katılımcıların ise %66,7’sinin sinema-dizi, %33,3’ünün spor programlarını izlemeyi tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 49.

Katılımcıların Boş Zamanlarınızda Sinema ve Tiyatroya Gider misiniz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Köy	57 28,9%	140 71,1%	197 100,0%
İlçe Merkezi	1 33,3%	2 66,7%	3 100,0%
Toplam	58 29,0%	142 71,0%	200 100,0%

Tablo 49’da katılımcıların boş zamanlarında sinema ve tiyatroya gitme durumları sorgulanmakta ve bu sorguya yönelik toplamda %29’unun evet, %71’inin hayır cevabını verdikleri görülmektedir. İkamet ettikleri yere göre verilen cevapların dağılımında, köydeki katılımcıların %71,1’inin, ilçe merkezindeki katılımcıların ise %66,7’sinin hayır dediği görülmektedir.

Tablo 50.

Katılımcıların İzlemekten Hoşlandıkları Film Türlerine Yönelik Cevap Dağılımı

Değişkenler	Bilim Kurgu	Komedi	Macera- Polisiye	Dramatik	Aşk	Çizgi filmler	Diğer	Toplam
Köy	13	40	15	2	1	1	3	75
	17,3%	53,3%	20,0%	2,7%	1,3%	1,3%	4,0%	100,0%
İlçe Merkezi	1	1	1	0	0	0	0	3
	33,3%	33,3%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Toplam	14	41	16	2	1	1	3	78
	17,9%	52,6%	20,5%	2,6%	1,3%	1,3%	3,8%	100,0%

Tablo 50’de katılımcıların izlemekten hoşlandıkları film türlerine yönelik cevapların dağılımı yer almaktadır. Bu tabloya göre katılımcıların toplamda %17,9’unun bilim-kurgu, %52,6’sının komedi, %20,5’inin macera-polisiye, %2,6’sının dramatik, %1,3’ünün aşk türünde filmleri, %1,3’ünün çizgi filmleri, %3,8’inin ise diğer türde filmleri izlemekten hoşlandıkları görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre verilen cevap dağılımlarına bakıldığında, köydeki katılımcıların %17,3’ünün bilim-kurgu, %53,3’ünün komedi, %20’sinin macera-polisiye, %2,7’sinin dramatik, %1,3’ünün aşk türünde filmleri, %1,3’ünün çizgi filmleri, %4’ünün ise diğer türde filmleri izlemekten hoşlandığı, ilçe merkezindeki katılımcıların, %33,3’ünün bilim-kurgu, %33,3’ünün komedi, %33,3’ünün macera-polisiye türünde filmleri izlemekten hoşlandığı görülmektedir.

Tablo 51.

Katılımcıların Cep Telefonu ile Vakit Geçirir misiniz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Köy	159 80,7%	38 19,3%	197 100,0%
İlçe Merkezi	2 66,7%	1 33,3%	3 100,0%
Toplam	161 80,5%	39 19,5%	200 100,0%

Tablo 51’de katılımcıların cep telefonu ile vakit geçirir misiniz soru önermesine yönelik toplamda %80,5’inin evet, %19,5’inin hayır cevabını verdikleri görülmektedir. İkamet ettikleri yere göre verilen cevapların dağılımına bakıldığında, köydeki katılımcıların %80,7’sinin evet, ilçe merkezindeki katılımcıların ise %66,7’sinin evet dediği görülmektedir.

Tablo 52.

Katılımcıların Cep Telefonu ile Nasıl Vakit Geçirirsiniz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Strateji ve savaş oyunları oynarım	Bilgi yarışmalarına katılırım	e-spor oyunları oynarım	Sosyal medyayı kullanırım	Eğitici öğretici araştırmalar yaparım	Diğer	Toplam
Köy	58 35,4%	27 16,5%	18 11,0%	29 17,7%	25 15,2%	7 4,3%	164 100,0%
İlçe Merkezi	3 100,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	3 100,0%
Toplam	61 36,5%	27 16,2%	18 10,8%	29 17,4%	25 15,0%	7 4,2%	167 100,0%

Tablo 52’de katılımcıların cep telefonu ile nasıl vakit geçirdiğine dair verdikleri cevaplara ait bulgular yer almaktadır. Bu bulgular incelendiğinde katılımcıların toplamda, %36,5’inin strateji ve savaş oyunu oynadıkları, %16,2’sinin bilgi yarışmalarına katıldıkları, %10,8’inin e-spor oyunları oynadıkları, %17,4’ünün sosyal medyayı kullandıkları, %15’inin eğitici öğretici araştırmalar yaptıkları, %4,2’sinin ise

diğer şekillerde vakit geçirdikleri görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre verdikleri cevaplarının dağılımlarına bakıldığında köydeki katılımcıların %35,4'ünün strateji ve savaş oyunu oynadıkları, %16,5'inin bilgi yarışmalarına katıldıkları, %11'inin e-spor oyunları oynadıkları, %17,7'sinin sosyal medyayı kullandıkları, %15,2'sinin eğitici öğretici araştırmalar yaptıkları, %4,3'ünün diğer şekillerde vakit geçirdikleri, ilçe merkezindeki katılımcıların ise %100'ünün strateji ve savaş oyunu oynayarak vakit geçirdikleri görülmektedir.

Tablo 53.

Katılımcıların Müzik Dinler misiniz Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Köy	177 90,8%	18 9,2%	195 100,0%
İlçe Merkezi	2 66,7%	1 33,3%	3 100,0%
Toplam	179 90,4%	19 9,6%	198 100,0%

Tablo 53'de katılımcıların müzik dinler misiniz sorusuna yönelik verdikleri cevapların dağılımı görülmektedir. Bu sorguya yönelik katılımcıların toplamda %90,4'ünün evet, %9,6'sının hayır cevabını verdikleri görülmektedir. İkamet ettikleri yere göre verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, köydeki katılımcıların %90,8'inin evet, ilçe merkezindeki katılımcıların ise %66,7'sinin evet cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo 54.

Katılımcıların Dinledikleri Müzik Türlerine Yönelik Cevap Dağılımı

Değişkenler	Türk Sanat Müziği	Özgün Müzik	Klasik Batı Müziği	Rap	Klasik Türk Müziği	Türk Halk Müziği	Arabesk	Pop	Yabancı	Diğer	Toplam
Köy	19 10,6 %	10 5,6 %	4 2,2 %	22 12,2 %	14 7,8%	4 2,2 %	4 2,2 %	83 46,1 %	16 8,9 %	4 2,2 %	180 100,0 %
İlçe	0 0,0% %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0% %	1 50,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	1 50,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	2 100,0 %
Merkezi	19 10,4 %	10 5,5 %	4 2,2 %	22 12,1 %	15 8,2%	4 2,2 %	4 2,2 %	84 46,2 %	16 8,8 %	4 2,2 %	182 100,0 %
Toplam											

Tablo 54’de katılımcıların dinledikleri müzik türlerine yönelik dağılımların bulguları bulunmaktadır. Bu tablo detaylı incelendiğinde, katılımcıların toplamda %10,4’ünün türk sanat müziği, %5,5’inin özgün müzik, %2,2’sinin klasik batı müziği, %12,1’inin rap müzik, %8,2’sinin klasik türk müziği, %2,2’sinin türk halk müziği, %2,2’sinin arabesk müzik, %46,2’sinin pop müzik, %8,8’inin yabancı müzik, %2,2’sinin ise diğer türde müzik dinlemeyi tercih ettikleri görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre verilen cevapların dağılımı incelendiğinde köydeki katılımcıların, %10,6’sının türk sanat müziği, %5,6’sının özgün müzik, %2,2’sinin klasik batı müziği, %12,2’sinin rap müzik, %7,8’inin klasik türk müziği, %2,2’sinin türk halk müziği, %2,2’sinin arabesk müzik, %46,1’inin pop müzik, %8,9’unun yabancı müzik ve %2,2’sinin diğer türlerde müzik dinlemeyi, ilçedeki katılımcıların ise, %50’sinin klasik türk müziği, %50’sinin pop müzik dinlemeyi tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 55.

Katılımcıların Kullanmış Olduğunuz Bir Müzik Aleti Var mı Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Köy	79 39,9%	119 60,1%	198 100,0%
İlçe Merkezi	3 100,0%	0 0,0%	3 100,0%
Toplam	82 40,8%	119 59,2%	201 100,0%

Tablo 55’de katılımcıların kullanmış olduğunuz müzik aleti var mı sorusuna verdikleri cevapların dağılımı görülmektedir. Bu sorguya yönelik katılımcıların toplamda %40,8’inin evet, %59,2’sinin hayır cevabını verdikleri görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre verilen cevaplarının dağılımına baktığımızda, köydeki katılımcıların %39,9’unun evet, %60,1’inin hayır cevabını verdikleri, ilçe merkezindeki katılımcıların ise %100’ünün evet cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo 56.

Katılımcıların Kullandığı Müzik Aletinin Türüne Yönelik Cevap Dağılımı

Değişkenler	Gitar	Flüt	Keman	Akordeon	Diğer	Toplam
Köy	5 6,2%	44 55,0%	2 2,5%	3 3,8%	26 32,5%	80 100,0%
İlçe Merkezi	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	1 100,0%	1 100,0%
Toplam	5 6,2%	44 54,3%	2 2,5%	3 3,7%	27 33,3%	81 100,0%

Tablo 56’da katılımcıların kullandığı müzik aleti türlerinin sorgulandığı ve toplamda %6,2’sinin gitar, %54,3’ünün flüt, %2,5’inin keman, %3,7’sinin akordeon ve %33,3’ünün ise diğer türlerde müzik aleti kullandığı ile ilgili cevaplar alındığı görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre cevapların dağılımına bakıldığında, köydeki katılımcıların %6,2’sinin gitar, %55’inin flüt, %2,5’inin keman,

%3,8'inin akordeon ve %32,5'inin diğer türde müzik aleti kullandığı, ilçe merkezindeki katılımcıların %100'ünün diğer türlerde müzik aleti kullandığı görülmektedir.

Tablo 57.

Katılımcıların Boş Zamanlarında Resim Çalışmaları Yapar mısınız Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Köy	81 40,9%	117 59,1%	198 100,0%
İlçe Merkezi	3 100,0%	0 0,0%	3 100,0%
Toplam	84 41,8%	117 58,2%	201 100,0%

Tablo 57'de katılımcıların boş zamanlarınızda resim çalışmaları yapar mısınız sorusuna verdikleri cevapların dağılımı yer almaktadır. Bu sorguya yönelik katılımcıların toplamda %41,8'inin evet, %58,2'sinin hayır cevabını verdiği görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre cevaplarının dağılımına baktığımızda, köydeki katılımcıların %40,9'unun evet, %59,1'inin hayır dediği, ilçe merkezindeki katılımcıların ise %100'ünün evet dediği görülmektedir.

Tablo 58.

Katılımcıların Boş Zamanlarında Yaptıkları Resim Çalışmalarının Türüne Yönelik Cevap Dağılımı

Değişkenler	Boyama	Çizim	Diğer	Toplam
Köy	7 8,4%	34 41,0%	42 50,6%	83 100,0%
İlçe Merkezi	0 0,0%	1 100,0%	0 0,0%	1 100,0%
Toplam	7 8,3%	35 41,7%	42 50,0%	84 100,0%

Tablo 58’de katılımcıların boş zamanlarında yaptıkları resim çalışmalarının türüne yönelik bulgular yer almaktadır. Bu tablodaki bulgular incelendiğinde, katılımcıların toplamda %8,3’ünün boyama, %41,7’sinin çizim ve %50’sinin ise diğer resim çalışmalarıyla ilgilendiği görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre cevaplarının dağılımı incelendiğinde, köydeki katılımcıların %8,4’ünün boyama, %41’inin çizim, %50,6’sının diğer cevabını verdikleri, ilçe merkezindeki katılımcıların %100’ünün çizim cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo 59.

Katılımcıların Edebiyatla Uğraşır mısınız Soru Önermesine Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Köy	68 34,3%	130 65,7%	198 100,0%
İlçe Merkezi	1 33,3%	2 66,7%	3 100,0%
Toplam	69 34,3%	132 65,7%	201 100,0%

Tablo 59’da katılımcıların edebiyatla uğraşır mısınız sorusuna yönelik verdikleri cevapların dağılımı görülmektedir. Bu sorguya yönelik katılımcıların toplamda %34,3’ünün evet, %65,7’sinin hayır cevabını verdiği görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre verilen cevaplarının dağılımları incelendiğinde, köydeki katılımcıların %65,7’sinin hayır, ilçe merkezindeki katılımcıların ise %66,7’sinin hayır dediği görülmektedir.

Tablo 60.

Katılımcıların Uğraştıkları Edebiyat Etkinliklerine Yönelik Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Şiir	Hikaye	Fıkra	Öykü	Makale	Diğer	Toplam
Köy	21	25	6	5	4	7	68
	30,9%	36,8%	8,8%	7,4%	5,9%	10,3%	100,0%
İlçe Merkezi	0	0	1	0	0	0	1
	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Toplam	21	25	7	5	4	7	69
	30,4%	36,2%	10,1%	7,2%	5,8%	10,1%	100,0%

Tablo 60’da katılımcıların uğraştıkları edebiyat etkinliklerine yönelik cevapların dağılımları yer almaktadır. Bu tablodaki bulgulara göre katılımcıların toplamda, %30,4’ünün şiir, %36,2’sinin hikaye, %10,1’inin fıkra, %7,2’sinin öykü, %5,8’inin makale ve %10,1’inin ise diğer türlerde etkinliklerle uğraştığı görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre cevaplarının dağılımları incelendiğinde köydeki katılımcıların %30,9’unun şiir, %36,8’inin hikaye, %8,8’inin fıkra, %7,4’ünün öykü, %5,9’unun makale ile ve %10,3’ünün diğer türlerde etkinliklerle uğraştığı, ilçe merkezindeki katılımcıların %100’ünün fıkra ile uğraştığı görülmektedir.

Tablo 61.

Katılımcıların Evde Ailelerine Bulundukları Yardım Türlerine Yönelik Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Temizlik işleri	Yemek yapmak	Kardeşlere bakmak	Alışveriş yapmak	Tarla bahçe işleri yapmak	Hayvancılık işleri	Çamaşır yıkamak	Tamir işleri	Diğer	Toplam
Köy	71	27	25	5	24	19	6	12	5	194
	36,6%	13,9%	12,9%	2,6%	12,4%	9,8%	3,1%	6,2%	2,6%	100,0%
İlçe Merkezi	1	0	0	0	1	0	0	1	0	3
	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%	100,0%
Toplam	72	27	25	5	25	19	6	13	5	197
	36,5%	13,7%	12,7%	2,5%	12,7%	9,6%	3,0%	6,6%	2,5%	100,0%

Tablo 61’de katılımcıların evde ailelerine ne tür yardımlarda bulunduklarına dair bulgular yer almaktadır. Bu bulgulara göre katılımcıların toplamda, %36,5’inin temizlik işlerinde, %13,7’sinin yemek yapmada, %12,7’sinin kardeşlerine bakmada, %2,5’inin alışveriş yapmada, %12,7’sinin tarla bahçe işlerinde, %9,6’sının hayvancılık işlerinde, %3’ünün çamaşır yıkamada, %6,6’sının tamir işlerinde ve %2,5’inin diğer işlerde ailelerine yardımcı oldukları görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre cevaplarının dağılımına bakıldığında, köydeki katılımcıların %36,6’sının temizlik işlerinde, %13,9’unun yemek yapmada, %12,9’unun kardeşlerine bakmada, %2,6’sının alışveriş yapmada, %12,4’ünün tarla bahçe işlerinde, %9,8’inin hayvancılık işlerinde, %3,1’inin çamaşır yıkamada, %6,2’sinin tamir işlerinde ve %1,9’unun diğer işlerde, ilçe merkezindeki katılımcıların ise, %33,3’ünün temizlik işlerinde, %33,3’ünün tarla bahçe işlerinde ve %33,3’ünün tamir işlerinde ailelerine yardımcı oldukları görülmektedir.

Tablo 62.

Katılımcıların Boş Zamanlarında El İşleri Yapar mısınız Soru Önermesine Yönelik Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Köy	72	126	198
	36,4%	63,6%	100,0%
İlçe Merkezi	2	1	3
	66,7%	33,3%	100,0%
Toplam	74	127	201
	36,8%	63,2%	100,0%

Tablo 62’de katılımcıların boş zamanlarında el işleri yapma durumlarının sorgulandığı ve bu sorguya yönelik toplamda %36,8’inin evet, %63,2’sinin hayır cevabını verdikleri görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, köydeki katılımcıların %36,4’ünün evet, %63,6’sının hayır cevabını verdikleri, ilçe merkezindeki katılımcıların ise %66,7’sinin evet, %33,3’ünün hayır dediği görülmektedir.

Tablo 63.

Katılımcıların Boş Zamanlarında Yaptıkları El İşlerinin Türlerine Yönelik Cevap Dağılımı

Değişkenler	Dikiş	Nakış	Yün	Tahta	Tel	Kağıt	Diğer	Toplam
Köy	17	3	2	24	1	15	11	73
	23,3%	4,1%	2,7%	32,9%	1,4%	20,5%	15,1%	100,0%
İlçe Merkezi	0	0	0	0	0	0	1	1
	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
Toplam	17	3	2	24	1	15	12	74
	23,0%	4,1%	2,7%	32,4%	1,4%	20,3%	16,2%	100,0%

Tablo 63’de katılımcıların boş zamanlarında yaptıkları el işleri türlerinin neler olduğuna yönelik bulgular yer almaktadır. Bu tablodaki bulgulara göre, toplamda %23,3’ünün dikiş, %4,1’inin nakış, %2,7’sinin yün, %32,9’ünün tahta, %1,4’ünün tel, %20,5’ünün kağıt ve %15,1’sinin diğer işlerle uğraştığı görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre cevaplarının dağılımları incelendiğinde, köydeki katılımcıların %23,3’ünün dikiş, %4,1’inin nakış, %2,7’sinin yün, %32,9’unun tahta, %1,4’ünün tel, %20,5’inin kağıt ve %15,1’inin diğer türde işlerle uğraşmayı tercih ettikleri ilçe merkezindeki katılımcıların ise, %100’ünün diğer işlerle uğraşmayı tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 64.

Katılımcıların Boş Zamanlarınızda Para Kazanmak İçin Bir İşte Çalışır mısınız Soru Önermesine Yönelik Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evet	Hayır	Toplam
Köy	40	158	198
	20,2%	79,8%	100,0%
İlçe Merkezi	0	3	3
	0,0%	100,0%	100,0%
Toplam	40	161	201
	19,9%	80,1%	100,0%

Tablo 64’de katılımcıların boş zamanlarında para kazanmak için bir işte çalışma durumlarının sorgulandığı ve toplamda %19,9’unun evet, %80,1’inin hayır cevabını verdikleri görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre verilen cevaplarının dağılımı incelendiğinde, köydeki katılımcıların %79,8’inin, ilçe merkezindeki katılımcıların ise %100’ünün hayır dediği görülmektedir.

Tablo 65.

Katılımcıların Boş Zamanlarında Para Kazanmak İçin Çalıştıkları İşlerin Yerlerinin Türüne Yönelik Cevap Dağılımı

Değişkenler	Evde	Ailemle	Dışarıda herhangi bir yerde	Toplam
Köy	13 33,3%	10 25,6%	16 41,0%	39 100,0%
İlçe Merkezi	0 0,0%	0 0,0%	1 100,0%	1 100,0%
Toplam	13 32,5%	10 25,0%	17 42,5%	40 100,0%

Tablo 65’de katılımcıların boş zamanlarında para kazanmak için çalıştıkları işlerin yerlerinin türüne yönelik bulgular yer almaktadır. Bu tablodaki bulgulara göre, katılımcıların toplamda %32,5’inin evde, %25’inin ailesiyle ve %42,5’inin dışarıda herhangi bir yerde çalıştıkları görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre verilen cevaplarının dağılımı incelendiğinde, köydeki katılımcıların %33,3’ünün evde, %25,6’sının ailesiyle, %41’inin ise dışarıda herhangi bir yerde çalıştıkları, ilçe merkezindeki katılımcıların %100’ünün dışarıda herhangi bir yerde çalıştıkları görülmektedir.

Tablo 66.

Katılımcıların Ailenizle Boş Zamanlarınızı Nasıl Geçirirsiniz Soru Önermesine Yönelik Verdikleri Cevap Dağılımı

Değişkenler	Piknik yaparak	Misafirlğe giderek	Televizyon izleyerek	Oyunlar oynayarak	Sohbet ederek	Diğer	Toplam
Köy	16 8,6%	41 22,0%	73 39,2%	5 2,7%	38 20,4%	13 7,0%	186 100,0%
İlçe	0 0,0%	2 66,7%	0 0,0%	0 0,0%	1 33,3%	0 0,0%	3 100,0%
Merkezi	16 8,5%	43 22,8%	73 38,6%	5 2,6%	39 20,6%	13 6,9%	189 100,0%
Toplam							

Tablo 66’da katılımcıların aileleriyle boş zamanlarını nasıl geçirdiklerinin cevaplarına yönelik dağılımlarının bulguları yer almaktadır. Bu tablodaki bulgulara göre, katılımcıların toplamda %8,5’inin piknik yaparak, %22,8’inin misafirlğe giderek, %38,6’sının televizyon izleyerek, %2,6’sının oyunlar oynayarak, %20,6’sının sohbet ederek ve %6,9’unun diğer şekillerde aileleriyle vakit geçirdikleri görülmektedir. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre verilen cevaplarının dağılımlarını incelediğimizde, köydeki katılımcıların %8,6’sının piknik yaparak, %22’sinin misafirlğe giderek, %39,2’sinin televizyon izleyerek, %2,7’sinin oyunlar oynayarak, %20,4’ünün sohbet ederek ve %7’sinin diğer şekillerde, ilçe merkezindeki katılımcıların ise %66,7’sinin misafirlğe giderek ve %33,3’ünün sohbet ederek vakit geçirdikleri görülmektedir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulguların tartışma ve sonuçlarına, bu sonuçlara göre önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç ve Tartışma

Araştırmaya 204 ortaokul öğrencisi katılmıştır ve bu katılımcıların %47,5'ini erkekler, %52,5'i kadınlar oluşturmaktadır (Tablo 1). Katılımcıların %11,8'i 5. sınıf, %23'ü 6. sınıf, %36,3'ü 7. sınıf ve %28,4'ü 8. sınıfta okumaktadır (Tablo 2). Katılımcıların %18,6'sı normal, %77'si taşınmalı ve %4,4'ü ise yatılı olarak okumaktadır (Tablo 3). Katılımcıların %97,1'i köyde, %1,5'i ilçe merkezinde ikamet etmektedir (Tablo 4). Katılımcıların annelerinin %77,5'inin çalışmadığı, %19,6'sının serbest mesleğe sahip olduğu, %1'inin devlet memuru olduğu ve %1,5'inin özel sektörde çalıştığı görülmektedir (Tablo 5). Katılımcıların babalarının %5,4'ünün çalışmadığı, %62,3'ünün serbest mesleğe sahip olduğu, %25'inin devlet memuru olduğu ve %5,4'ünün özel sektörde çalıştığı görülmektedir (Tablo 6). Katılımcıların annelerinin %2,9'unun okur-yazar olmadığı, %72,1'inin ilkokul mezunu olduğu, %21,6'sının ortaokul mezunu olduğu, %2,5'inin lise mezunu olduğu ve %0,5'inin üniversite mezunu olduğu görülmektedir (Tablo 7). Katılımcıların babalarının %1,5'inin okur-yazar olmadığı, %53,4'ünün ilkokul mezunu olduğu, %27,5'inin ortaokul mezunu olduğu, %14,7'sinin lise mezunu olduğu ve %2,5'inin üniversite mezunu olduğu görülmektedir (Tablo 8).

Gökarp (2007)'in “Gençliğin boş zamanlarını değerlendirmesinde spor faaliyetlerinin yeri ve önemi”, Okay (2012)'in “Meslek lisesi öğrencilerinin okul dışı zamanlarını değerlendirme şekilleri ve değerlendirme şekillerini etkileyen faktörler” ve Turhan, Akdeniz ve Bayazıt (2018)'in “Öğrencilerin sportif rekreatif aktivitelere düzenli katılımlarına yönelik ilgilerinin değerlendirilmesi” konulu çalışmalarında

katılımcıların anne-babalarının eğitim durumlarıyla ilgili bulguların bu araştırmayla benzerlik taşıdığı, genelde eğitim durumlarının ilkokul, ortaokul ve lise mezunu olma durumunda yoğunlaştığı üniversite mezunu sayısının az olduğu görülmektedir. Bu durumun öğrencilerin kitap, dergi, gazete okuma alışkanlıkları, okudukları kitap ve dergi türlerinin tercihi, edebiyat, resim ve müzik etkinlikleri ile ilgili tercihlerinde etkili olabileceği düşünülebilir.

1. Cinsiyet değişkenine göre katılımcıların serbest zaman değerlendirmelerine yönelik aşağıda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır:

Katılımcıların en çok ilgilendikleri serbest zaman etkinlik alanları, çeşitli eğlenceler (%34,3), spor (%25,4), aileyle yapılan etkinlikler (%16,4) ve eğitim (%10,4) olarak sıralanırken en az ilgilendikleri etkinlik alanları, sanat ve genel kültür (%3), yaratıcılık (%3), sinema ve tiyatro (0,5) olarak bulunmuştur. Bu etkinlik alanları cinsiyete göre değerlendirildiğinde, kadın ve erkek katılımcıların çeşitli eğlenceler, spor, aileyle yapılan etkinlikler ve eğitim alanında yapılan etkinlikleri daha çok tercih ettiği ancak erkek katılımcıların spor alanında yapılan etkinlikleri (%34) kadın katılımcılara (%17,3) oranla daha çok tercih ettiği, kadın katılımcıların ise eğitim alanında yapılan etkinlikleri (%13,5) erkek katılımcılara oranla (%7,2) daha çok tercih ettiği tespit edilmiştir (Tablo 9). Dikici (1994)'nin Adana ili lise öğrencilerinin boş zaman değerlendirme alışkanlıkları ile ilgili yaptığı araştırmada erkek katılımcıların spor yapmak gibi faaliyetlere katılmayı daha çok tercih ederken kadın katılımcıların evde zaman geçirmek ya da televizyon izlemek gibi farklı faaliyetleri daha çok tercih ettiği bulunmuştur. Gökalp (2007)'in Tunceli ilindeki gençlerin boş zaman değerlendirme alışkanlıkları üzerine yaptığı araştırmada gençlerin serbest zaman değerlendirme faaliyetlerinden olan spor yapma durumlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Bu durumu ortaokul çağındaki erkek öğrencilerin kız öğrencilere nazaran hareket içeren aktif etkinliklerden daha çok hoşlandıklarından kaynaklanabileceğine bağlayabiliriz.

Katılımcıların %55,4'ünün okul sporlarında, okul takımında ya da herhangi bir kulüpte spor yaptığı, %44,6'sının yapmadığı bulunmuştur. Bu sporların branşlara göre dağılımı ise, %69 futbol, %18,6 voleybol, %7,1 basketbol, %1,8 atletizm, %0,9 masa tenisi ve %2,7 diğer şeklindedir. Tercih edilen spor branşları cinsiyete göre değerlendirildiğinde, erkek ve kadın katılımcıların sırasıyla futbol, voleybol ve

basketbolu diğer branşlara göre daha çok tercih ettikleri, erkek katılımcıların (%78,3) kadın katılımcılara (%58,5) göre futbolu daha fazla tercih ettiği görülmektedir (Tablo 10 ve Tablo 11). Bu bulgular Gökalp (2007)'in araştırmasının bulgularıyla benzerlik göstermektedir. S. Hacıcaferoğlu, Gündoğdu, B. Hacıcaferoğlu ve Yücel (2014) tarafından yapılan çalışmada Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) öğrencilerinin genel olarak serbest zaman aktivitelerindeki tercih ettikleri spor branşlarının sırayla; futbol, voleybol, basketbol, tenis ve hentbol olduğu belirlenmiş ve bu bulgular bizim çalışmamızla benzerlik göstermektedir.

Katılımcıların %82,7'sinin boş zamanlarında kitap okuduğu, %17,3'ünün ise okumadığı tespit edilmiştir. Kadın katılımcıların kitap okuma durumlarının (%94,3) erkek katılımcılara (%69,8) göre daha fazla olduğu görülmektedir (Tablo 12). Hekim ve Yüksel (2015) tarafından kırsal kesimde yaşayan ortaokul öğrencilerinin serbest zamanlarında yöneldikleri etkinliklerin incelenmesi amacıyla yapılan çalışmada, araştırmaya katılan katılımcıların boş zamanlarında genel olarak kitap okuma eğilimlerinin bulunduğu tespit edilmiştir. Güner (2015) tarafından yapılan Türkiye'de lise ve üniversite çağında bulunan gençlerin serbest zaman etkinliklerinin incelendiği araştırmaların derlemesinde Türkiye'de gençlerin kitap okuma gibi boş zaman faaliyetlerini sıklıkla tercih ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Tokgöz, Seyran, Yıldırım ve Demiroğlu (2015) tarafından yapılan araştırmada ortaokul öğrencilerinin serbest zaman etkinlik tercihleri incelenmiş ve araştırmanın sonucunda kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre boş zamanlarında kitap okumayı daha fazla tercih ettikleri bulunmuştur.

Günümüzde kitap okuma alışkanlığının bireysel gelişim üzerine olumlu etkileri olduğu ve temel eğitim çağındaki öğrencilere okullarda kitap okuma saatlerinin düzenlenerek erken yaşta kazandırılmasının önem kazandığı düşünülürse bu araştırmadan elde edilen sonucun olumlu olduğu söylenebilir.

Katılımcıların en çok okumayı tercih ettikleri kitap türlerinin macera (%56,4) roman (%17,9), spor (%8,9) türünde olduğu, az tercih ettikleri kitap türlerinin çocuk kitapları (%5), bilimsel kitaplar (%5) seyahat kitapları (%1,1), dini kitaplar (%2,2) olduğu görülmektedir. Tercih edilen kitap türleri cinsiyete göre değerlendirildiğinde, kadın katılımcıların %58,4'ünün macera kitaplarını, %24,8'inin roman ve %6,9'unun çocuk kitaplarını daha çok tercih ettikleri, erkek katılımcıların ise %53,8'inin macera

kitaplarını, %17,9'unun spor kitaplarını ve %9'unun romanları tercih ettikleri tespit edilmiştir. Bu bulgulara göre, erkek katılımcılar spor kitaplarını kadın katılımcılara göre daha fazla okumaktan hoşlanırken, kadın katılımcılar çocuk kitaplarını erkek katılımcılara göre daha fazla okumaktan hoşlanmaktadır (Tablo 13). Gökalp (2007) tarafından yapılan çalışmada araştırmaya katılan gençlerin okumayı daha fazla tercih ettikleri kitap türlerinin roman, bilimsel kitaplar ve spor kitapları olduğu bulunmuştur. Arı ve Demir (2013)'in Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü 3. sınıf öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlıklarını tespit etmek amacıyla yaptıkları çalışmada araştırmaya katılan katılımcıların macera-bilim kurgu türünde kitapları daha çok okumayı tercih ettikleri bulunmuştur. Bu bulgular bizim araştırmamızla benzerlik göstermektedir.

Tablo 14 ve Tablo 16'ya göre katılımcıların boş zamanlarında gazete okumayı pek tercih etmedikleri (%18,4) ve dergi okumayı orta seviyede (%59,4) tercih ettikleri söylenebilir. Hekim ve Eraslan (2015) tarafından Burdur USO Anadolu Lisesi öğrencilerinin serbest zamanlarını değerlendirme tercihleri üzerine yapılan araştırmada, araştırmaya katılan öğrencilerin serbest zaman değerlendirme faaliyetlerinden kitap, gazete, dergi okuma faaliyetlerini ara sıra yapmayı tercih ettikleri bulunmuştur.

Tablo 17'ye göre katılımcıların en çok bilim teknik (%48), spor (%15,7) ve magazine (%9,4) türünde dergileri okumayı tercih ettikleri görülmektedir. Cinsiyete göre dağılımlar incelendiğinde kadın katılımcılar sırasıyla en çok bilim teknik (%52,2), magazin (%14,9) ve fotoromanı (%10,4) tercih ederken erkek katılımcılar bilim teknik (%43,3), spor (%26,7) ve araba (%11,7) ile ilgili dergileri okumayı tercih ettikleri görülmektedir. Bu tercihler arasındaki farklılığın kadın ve erkeklerin ilgi alanlarının cinsel kimliklerine bağlı olarak değişkenlik göstermesinden kaynaklandığı düşünülebilir. Sevinç ve Aktan (2017)'in üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerini belirlemeye yönelik Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde yaptıkları çalışmada, üniversite öğrencilerinin takip ettikleri süreli yayın yapan dergi türlerinden en çok takip ettiklerinin eğlence-mizah, tarih, kültür-sanat türlerinde olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular bizim araştırmamızla farklılık göstermektedir. Bu durumun ortaokul

öğrencileri ve üniversite öğrencilerinin tercihlerinin yaşa bağlı olarak değişkenlik gösterebileceğinden kaynaklandığı düşünülebilir.

Katılımcıların boş zamanlarında televizyon izlemeyi (%99) daha çok tercih ettikleri, izlemekten en çok hoşlandıkları televizyon programlarının sırasıyla sinema-dizi, müzik-eğlence ve çocuk programları olduğu tespit edilmiştir. Bu durum cinsiyete göre değerlendirildiğinde kadın katılımcılar ve erkek katılımcıların tercihlerinin çoğunlukla benzerlik gösterdiği spor programlarını erkek katılımcıların (%18,9) kadınlara (%2,8) göre daha fazla tercih ettikleri tespit edilmiştir (Tablo 18 ve Tablo 19). Bu durumu evde yapılan etkinlikler arasında televizyon izlemenin daha çok tercih edilen aktivite olduğuna ve ailenin alışkanlıklarına bağlayabiliriz. Hekim ve Yüksel (2015)'in, Hekim ve Eraslan (2015)'in çalışmaları ile Tokgöz, Demiroğlu ve Aslan (2015)'in ortaokul öğrencilerinin serbest zaman tercihlerinin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi, Şahin (2018)'in ortaokul ve liselerde öğrenim gören öğrencilerin serbest zaman tercihlerinin öğrenim gördükleri okul türüne göre karşılaştırılması konulu çalışmalarında öğrencilerin televizyon izlemeyi sıklıkla tercih ettikleri tespit edilmiştir. Bu bulgular bizim çalışmamızla benzerlik göstermektedir. Bu sonuca göre bireylerin televizyon izlemeyi diğer serbest zaman etkinliklerine göre daha çok tercih ettikleri, bu alışkanlığın bulundukları çevrenin ve ailelerin yaşam tarzına bağlı olarak kazanılmış olabileceği düşünülebilir.

Katılımcıların boş zamanlarında sinema ve tiyatroya gitmeyi pek tercih etmedikleri (%29,1), en çok izlemekten hoşlandıkları film türlerinin sırasıyla komedi (%52,5), macera- polisiye (%21,2) ve bilim kurgu (%17,5) olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyet değişkenine göre kadın ve erkek katılımcıların film türü tercihlerinin çok benzer olduğu görülmektedir (Tablo 20 ve Tablo 21). Bu durumun ilçe ve köyde sinema ve tiyatro aktiviteleri için katılımcıların olanaklarının olmamasından kaynaklandığını söyleyebiliriz. Tokgöz ve arkadaşları (2015) tarafından hazırlanan çalışmada katılımcıların sinema ve tiyatroya gitme sıklıklarının cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermediği bulunmuş olup bu bulgu bizim çalışmamızla benzerlik göstermektedir.

Katılımcıların boş zamanlarında cep telefonu ile vakit geçirmeyi (%80,3) çoğunlukla tercih ettiği, cep telefonunda en çok strateji ve savaş oyunu oynadıkları (%36,1), sosyal medyayı kullandıkları (%17,2) ve bilgi yarışmalarına katıldıkları (%16,6)

görülmektedir. Cinsiyet değişkenine göre değerlendirildiğinde kadın ve erkek katılımcıların tercihleriyle ilgili görüşlerinde farklılık olduğu, kadın katılımcılar cep telefonunda daha çok sosyal medyayı kullanmayı, bilgi yarışmalarına katılmayı, eğitici-öğretici araştırmalar yapmayı tercih ederken erkek katılımcıların strateji-savaş oyunu ve e-spor oyunları oynamayı tercih ettikleri görülmektedir (Tablo 22 ve Tablo 23). Bu sonucu erkek ve kadınların ilgi alanlarının cinsel kimlikleri gereği farklılık gösterebileceğine bağlayabiliriz.

Katılımcıların boş zamanlarında müzik dinlemeyi genellikle (%90) tercih ettikleri, dinlemekten en çok hoşlandıkları müzik türlerinin ise pop müzik, rap müzik ve türk sanat müziği olduğu, bu durumun cinsiyet değişkeni açısından farklılık göstermediği tespit edilmiştir (Tablo 24 ve Tablo 25). Bu bulguyla benzerlik gösteren Hekim ve Yüksel (2015), Hekim ve Eraslan (2015) ile Tokgöz, Demiroğlu ve Aslan (2015)'ın çalışmalarında katılımcıların müzik dinlemeyi sıklıkla tercih ettikleri bulunmuştur. Müzik dinlemenin ruhsal ve zihinsel sağlık üzerine önemli etkileri olduğu düşünülürse araştırmanın bu bulgusu için olumlu bir sonuç olduğu söylenebilir.

Katılımcıların çoğunluğunun (%58,8) müzik aleti kullanmadığı, kullanılan müzik aletinin çoğunlukla (%53) flüt olduğu bu durumun cinsiyet değişkeni açısından değerlendirildiğinde farklılık göstermediği bulunmuştur (Tablo 26 ve Tablo 27). Bu sonucun katılımcıların bulunduğu sosyo-kültürel çevrenin alışkanlıklarına ve ekonomik durumlarına bağlı olarak geliştiğini düşünebiliriz. Tokgöz, Demiroğlu ve Aslan (2015)'ın çalışmalarında bizim çalışmamızdan farklı olarak araştırmaya katılan öğrencilerin müzik aleti çalmayı sıklıkla tercih ettikleri sonucuna ulaşmışlardır. Bu durumun coğrafi bölgelerin kültürlerinin ve yaşam biçimlerinin farklılık gösterebileceğinden kaynaklandığı düşünülebilir.

Katılımcıların çoğunluğunun (%57,8) boş zamanlarında resim çalışmaları yapmayı tercih etmedikleri, boyama ve çizim çalışmalarını az tercih ettikleri bu durumun cinsiyet değişkeni açısından değerlendirildiğinde farklılık göstermediği bulunmuştur (Tablo 28 ve Tablo 29). Bu sonucun katılımcıların boş zamanlarında daha çok hoşlandıkları diğer faaliyetlere daha fazla zaman harcamalarından kaynaklandığı düşünülebilir.

Katılımcıların çoğunluğunun (%65,7) boş zamanlarında edebiyatla uğraşmayı pek tercih etmedikleri, en çok ilgilendikleri edebiyat türlerinin sırasıyla hikaye, şiir ve fıkra

olduğu bu durumun kadın ve erkek katılımcıların görüşlerinde benzerlik gösterdiği bulunmuştur (Tablo 30 ve Tablo 31).

Katılımcıların evde ailelerine daha çok temizlik işlerinde, yemek yapmada, kardeşlerine bakmada ve tarla bahçe işleri yapmada yardımcı oldukları görülmektedir. Cinsiyete göre yapılan değerlendirmede kadın ve erkek katılımcıların görüşleri çoğunlukla benzerlik göstermesine rağmen erkek katılımcıların yemek yapma yerine tarla bahçe, hayvancılık ve tamir işlerinde kadınlara göre ailelerine daha çok destek oldukları görülmektedir (Tablo 32 ve Tablo 33). Bu sonucun cinsel roller gereği kadın katılımcıların evde annelerine, erkek katılımcıların ise dışarıda babalarına yardım etme ihtiyaçlarından kaynaklandığı söylenebilir.

Katılımcıların çoğunluğunun (%63,2) boş zamanlarında el işleri yapmayı pek tercih etmedikleri, en çok yaptıkları el işlerinin sırasıyla dikiş, tahta ve kağıt işleri olduğu, kadın katılımcıların daha çok dikiş işlerini (%35,7) tercih ederken erkek katılımcıların daha çok tahta işlerini (%60,6) tercih ettikleri görülmektedir (Tablo 34 ve Tablo 35). Bu sonucun cinsel kimliklerinden kaynaklı ilgi alanlarında farklılık oluşturabileceğine bağlayabiliriz.

Katılımcıların çoğunluğunun (%79,9) boş zamanlarında para kazanmak için bir işte çalışmadıkları, katılımcıların %41,5'i dışarıda herhangi bir yerde çalışırken kalanlarının evde ya da ailesiyle çalıştığı tespit edilmiştir. Cinsiyete göre yapılan değerlendirmede erkek katılımcıların %53,8'i dışarıda herhangi bir yerde ve %42,3'ü evde çalışırken, kadın katılımcıların %20'sinin evde, %60'ının ailesiyle çalıştığı görülmektedir (Tablo 36). Bu sonuca göre erkekler kadınlara göre daha çok dışarıda çalışmaktadır. Bu durumun toplumun kültürel yapısına bağlı olarak gelişen değer yargılarından kaynaklandığı söylenebilir.

Katılımcıların aileleriyle daha çok televizyon izleyerek, sohbet ederek ve misafirlığe giderek vakit geçirdikleri, oyun oynamaya az vakit ayırdıkları, cinsiyete göre bu durumun farklılık göstermediği görülmektedir (Tablo 37). Bu sonucun ailenin eğitim durumu ve kültürel yapısından kaynaklı olduğu şeklinde düşünülebilir.

2. İkamet yeri değişkenine göre katılımcıların serbest zaman değerlendirmelerine yönelik aşağıda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır:

Katılımcıların en çok ilgilendikleri serbest zaman etkinlik alanlarının sırasıyla çeşitli eğlenceler, spor, aileyle yapılan etkinlikler olduğu köydeki ve ilçe merkezindeki katılımcıların görüşlerinin benzer olduğu görülmektedir (Tablo 38).

Katılımcıların %54,7'sini okul sporlarında, okul takımında ya da herhangi bir kulüpte spor yaptığı, en çok ilgilendikleri spor dallarının sırasıyla futbol, voleybol ve basketbol olduğu, ikamet ettikleri yere göre dağılımda farklılığın ilçe merkezindeki katılımcıların daha çok atletizmi tercih ettiğinden kaynaklandığı görülmektedir (Tablo 39 ve Tablo 40).

Katılımcıların çoğunluğunun (%82,4) boş zamanlarında kitap okuduğu, en çok tercih ettikleri kitap türlerinin sırasıyla macera, roman ve spor olduğu, köydeki katılımcılar daha çok macera türünde kitap okumayı seçerken ilçe merkezindeki katılımcılar spor türünde kitap okumayı tercih etmişlerdir (Tablo 41 ve Tablo 42). Kitap okuma alışanlığının temel eğitim seviyesindeki çocuklarda önemli etkisi olduğu düşünülünce bu bulgunun olumlu olduğu söylenebilir.

Katılımcıların boş zamanlarında gazete okumayı pek tercih etmedikleri (%18,2) ve dergi okumayı orta seviyede (%58,8) tercih ettikleri, gazetenin en çok sırasıyla haber, makale ve fıkra, spor bölümlerini okumayı tercih ettikleri, köydeki ve ilçe merkezindeki katılımcıların görüşlerinin bu konuda benzer olduğu, en çok bilim teknik, spor ve fotoroman türünde dergiler okudukları köydeki katılımcılar spor dergilerini daha çok tercih ederken ilçe merkezindeki katılımcıların daha çok fotoroman türünü tercih ettikleri görülmektedir (Tablo 43, Tablo 44, Tablo 45 ve Tablo 46). Bu sonuca göre gazete ve dergi okuma alışkanlıklarının aile ve çevrenin eğitim durumu ve ekonomik sebeplere bağlı olarak az gelişmiş olabileceği düşünülebilir.

Katılımcıların boş zamanlarında televizyon izlemeyi (%99) daha çok tercih ettikleri, izlemekten en çok hoşlandıkları televizyon programlarının sırasıyla sinema-dizi, müzik-eğlence ve çocuk programları olduğu tespit edilmiştir. Bu durum cinsiyete göre değerlendirildiğinde köydeki ve ilçe merkezindeki katılımcıların görüşlerinin benzer olduğu görülmektedir (Tablo 47 ve Tablo 48). Katılımcıların boş zamanlarında sinema ve tiyatroya gitmeyi pek tercih etmedikleri (%29), en çok izlemekten hoşlandıkları film türlerinin sırasıyla komedi, macera- polisiye ve bilim kurgu olduğu tespit edilmiştir. İkamet ettikleri yer değişkenine göre köydeki ve ilçedeki katılımcıların film türü tercihlerinin çok benzer olduğu görülmektedir (Tablo 20 ve Tablo 21).

Katılımcıların boş zamanlarında cep telefonu ile vakit geçirmeyi (%80,5) çoğunlukla tercih ettiği, cep telefonunda en çok sırasıyla strateji ve savaş oyunu oynadıkları, sosyal medyayı kullandıkları köydeki katılımcıların cep telefonunda daha çok sosyal medyayı kullanmayı, ilçe merkezindeki katılımcıların ise strateji-savaş oyunu oynamayı tercih ettikleri görülmektedir (Tablo 51 ve Tablo 52). Bu sonuçların ilçe merkezindeki katılımcı sayısının az olmasına bağlı olarak gelişmiş olabileceği ve katılımcıların cinsiyetlerinin tercihleri üzerindeki etkisinden kaynaklanabileceği düşünülebilir.

Katılımcıların çoğunluğunun (%59,2) müzik aleti kullanmadığı, kullanılan müzik aletinin çoğunlukla (%54,3) flüt olduğu bu durumun ikamet ettikleri yer değişkeni açısından değerlendirildiğinde farklılık göstermediği bulunmuştur (Tablo 26 ve Tablo 27). Katılımcıların çoğunluğunun (%58,2) boş zamanlarında resim çalışmaları yapmayı tercih etmedikleri, daha çok çizim çalışmalarını tercih ettikleri bu durumun ikamet ettikleri yer değişkeni açısından değerlendirildiğinde farklılık göstermediği bulunmuştur (Tablo 57 ve Tablo 58). Katılımcıların çoğunluğunun (%65,7) boş zamanlarında edebiyatla uğraşmayı pek tercih etmedikleri, en çok ilgilendikleri edebiyat türlerinin sırasıyla hikaye, şiir ve fıkra olduğu bu durumun köydeki ve ilçe merkezindeki katılımcıların görüşlerinde benzerlik gösterdiği bulunmuştur (Tablo 59 ve Tablo 60). Katılımcıların evde ailelerine daha çok temizlik işlerinde, yemek yapmada, kardeşlerine bakmada ve tarla bahçe işleri yapmada yardımcı oldukları görülmektedir. İkamet ettikleri yere göre yapılan değerlendirmede köydeki ve ilçe merkezindeki katılımcıların görüşleri çoğunlukla benzerlik göstermesine rağmen ilçedeki katılımcıların yemek yapma yerine tamir işlerinde köydekilere göre ailelerine daha çok destek oldukları görülmektedir (Tablo 61). Katılımcıların çoğunluğunun (%63,2) boş zamanlarında el işleri yapmayı pek tercih etmedikleri, en çok yaptıkları el işlerinin sırasıyla tahta, dikiş, kağıt işleri ve diğer işler olduğu, köydeki katılımcıların daha çok tahta işlerini tercih ederken ilçe merkezindeki katılımcıların daha çok diğer türde işleri tercih ettikleri görülmektedir (Tablo 62 ve Tablo 63). Katılımcıların çoğunluğunun (%80,1) boş zamanlarında para kazanmak için bir işte çalışmadıkları, katılımcıların %42,5'i dışarıda herhangi bir yerde çalışırken kalanlarının evde ya da ailesiyle çalıştığı tespit edilmiştir. İkamet ettiği yer değişkenine göre yapılan değerlendirmede ilçe merkezindeki katılımcıların dışarıda herhangi bir yerde çalışırken, köydeki katılımcıların evde ve ailesiyle çalıştığı görülmektedir.

(Tablo 64 ve Tablo 65). Katılımcıların aileleriyle daha çok televizyon izleyerek, sohbet ederek ve misafirlığe giderek vakit geçirdikleri, oyun oynamaya az vakit ayırdıkları, ikamet ettikleri yere göre bu durumun farklılık göstermediği görülmektedir (Tablo 66).

Bu sonuçların cinsiyet değişkenine göre bulunan sonuçlarla paralellik gösterdiği cinsel rollerin, ailelerin tutum ve alışkanlıklarının, ailelerin eğitim durumu, sosyo-ekonomik koşulların tercihler üzerinde etkili olabileceği söylenebilir.

Çameli ilçesi ortaokul öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirme biçimleri üzerine yapılan bu araştırma sonucunda; katılımcıların evde yapılan etkinliklerden televizyon izleme, kitap okuma, müzik dinleme, cep telefonu ile vakit geçirme, aileyle yapılan etkinliklere daha çok zaman ayırdığı, gazete-dergi okuma, müzik aleti çalma, sinema-tiyatro etkinliklerine katılma, edebiyat etkinlikleriyle uğraşma, resim çalışmaları yapma ve el işlerine daha az vakit ayırdıkları, çoğunluğunun para kazanmak için bir işte çalışmadıkları tespit edilmiştir. Bu etkinliklerle ilgili tercihlerin cinsiyet ve ikamet edilen yer açısından çoğunlukla benzerlik gösterdiği, aileyle yapılan etkinliklerde ve cep telefonu ile vakit geçirme biçimleri gibi bazı durumlarda değişkenlik gösterdiği tespit edilmiştir. Katılımcıların boş zaman etkinliklerine yönelik tercihlerinde değişkenlik gösteren durumların, ailelerin eğitim ve ekonomik durumlarından, yaşadıkları coğrafi bölge koşullarından etkilenebileceği ayrıca cinsel kimlik ve rolleri gereği farklılaşabileceği düşünülebilir.

5.2. Öneriler

- 1) Öğrencilerin dergi ve gazete okuma alışkanlıklarını geliştirecek faaliyetlerin arttırılmasının sağlanması önerilebilir.
- 2) Öğrencilerin spor yapma alışkanlıklarına yönelik faaliyetlerin arttırılarak okul takımı veya kulüplerinde spor yapmalarına daha fazla teşvik edilmesi önerilebilir.
- 3) Öğrencilerin sporun faydaları konusunda daha fazla bilgilendirilmesi, boş zamanlarını değerlendirme tercihlerinde sporun önemi konusunda farkındalıklarının arttırılmasının sağlanması önerilebilir.
- 4) Okullarda kitap okuma alışkanlıklarının arttırılmasına yönelik daha fazla ders saatinin konulması önerilebilir.

- 5) Öğrencilerin kişilik gelişimlerini güçlendirecek türde kitap ve dergi okumaları gerektiği konusunda bilgilendirilmesi önerilebilir.
- 6) Öğrencilerin cep telefonu kullanımı ve televizyon izleme sıklığının azaltılmasının sağlanarak boş zamanlarını daha etkili biçimlerde değerlendirebilecekleri alanların yaratılması önerilebilir.
- 7) Sinema ve tiyatroya daha sık gitmeleri konusunda teşvik edilmesi ve bu yönde olanakların arttırılmasının sağlanması önerilebilir.
- 8) Öğrencilerin müzik aleti kullanımı konusunda teşvik edilmesi ve okullarda müzik dersinde bu olanakların arttırılması önerilebilir.
- 9) Öğrencilerin edebiyatla ilgili faaliyetlerinin arttırılmasının sağlanması önerilebilir.
- 10) Ailelerin çocuklarıyla daha kaliteli vakit geçirmelerini sağlayacak faaliyetler ve oyun oynamanın önemi konusunda bilgilendirilmesi önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Addington, Ö. E. (1993). *%100 düşünce gücü* (B. Çetinkaya, Çev.). İstanbul: Akasha Yayınları.
- Alpar, R. (2010). *Spor, sağlık ve eğitim bilimlerinden örneklerle uygulamalı istatistik ve geçerlik-güvenirlilik*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Ardahan, F. ve Lapa, T. Y. (2011). Açık alan rekreasyonu: bisiklet kullanıcıları ve yürüyüşçülerin doğa sporu yapma nedenleri ve elde ettikleri faydalar. *Journal of Human Sciences*, 8(1): 1327-1341.
- Arı, E. ve Demir, M. K. (2013) İlköğretim bölümü öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlıklarının değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(1), 116-128.
- Arıkan, İ. İ. (2018). *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinde okuyan öğrencilerin boş zaman tutumlarının akademik başarıya etkisinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Arısoy, P. (2012). *İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin okul saatleri dışında kalan zamanlarını değerlendirme şekilleri ve bu şekilleri etkileyen faktörler (Kocaeli ili örneği)* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Baltaş, A. ve Baltaş, Z. (1987). Başarılı ve sağlıklı olmak için stres ve başa çıkma yolları. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Cordes, C. A. ve İbrahim, H. M. (1999). *Applications in recreation & leisure: for today and future*. McGraw-Hill Companies.
- Çubuk, M. (1984). *Turizmin dinlenme eğlenme ve BZD ile bütünleşmesi, yeniden tanım denemesi ve turizmin planlanmasında sistemli bir yaklaşım*. İstanbul: MSÜ Yayını.
- Dikici, K. (1994). *Adana ili lise öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

- Gökalp, H. (2007). *Gençliğin boş zamanlarını değerlendirmesinde spor faaliyetlerinin yeri ve önemi (Tunceli ili örneği)* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Güner, B. (2015). Türk gençliğinin serbest zamanlarını değerlendirme biçimleri. *Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi*, 2 (3),12-19.
- Hacıcaferoğlu, S., Gündoğdu, C., Hacıcaferoğlu, B. ve Yücel, A. S. (2014). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin serbest zaman (rekreasyon) aktivitelerine katılımlarının belirlenerek incelenmesi (İnönü Üniversitesi örneği). *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 5(1), <http://dx.doi.org/10.17155/spd.23458>.
- Hacıoğlu, N., Gökmen, A. ve Dinç, Y. (2003). *Boş zaman ve rekreasyon yönetimi örnek animasyon uygulamaları*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Hawking, S. W. (1987). *Zamanın kısa tarihi* (S. Say ve M. Uraz, Çev.). İstanbul: Milliyet Yayınları.
- Hekim, M. ve Yüksel, Y. (2015). Kırsal kesimde yaşayan ortaokul öğrencilerinin rekreatif tercihlerinin incelenmesi (Ağlasun ilçesi örneği). Şimşek, K. Y., Tütüncü, Ö. (Ed.), *III. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi* içinde (ss. 439-446), Eskişehir, Anadolu Üniversitesi.
- Hekim, M. ve Eraslan, M. (2015). Ortaöğretim öğrencilerinin rekreatif tercihlerinin incelenmesi (Burdur USO Anadolu Lisesi örneği). Şimşek, K.Y., Tütüncü, Ö. (Ed.), *III. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi* içinde (ss. 453-460), Eskişehir, Anadolu Üniversitesi.
- Jensen, C. R. (1995). *Outdoor recreation in America*. USA: Human Kinetics.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karaküçük, S. (1999). *Rekreasyon: Boş zamanları değerlendirme*. Ankara: Bağırhan Yayımevi.
- Karaküçük, S. (2005). *Rekreasyon: Boş zamanları değerlendirme*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Karaküçük, S. ve Gürbüz, B. (2007). *Rekreasyon ve kentleşme*. Ankara: Gazi Kitabevi.

- Karaküçük, S. (2014). *Rekreasyon: Boş zamanları değerlendirme*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Kemp, K. ve Pearson, S. (1997). *Leisure and tourism*. Great Britain: Longman Press.
- Kılbaş, Ş. (2001). *Rekreasyon, boş zaman değerlendirme*. Ankara: Anaca Yayıncılık.
- Kılbaş Köktaş, Ş. (2004). *Rekreasyon, boş zaman değerlendirme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Okay, S. (2012). *Meslek lisesi öğrencilerinin okul dışı zamanlarını değerlendirme şekilleri ve değerlendirme şekillerini etkileyen faktörler* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Örücü, E. ve Kanbur, M. T. (2007). Farklı sektörlerde faaliyetlerini sürdüren işletmelerde zaman yönetimi üzerine ampirik bir araştırma: Bursa İli Örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(20), 9-31.
- Özbey, S. ve Çelebi, M. (2003). *Rekreasyon içinde*. Ankara: Bağırhan Yayımevi.
- Scoot, M. (1997). *Zaman yönetimi* (A. Çingil Çevik, Çev.), İstanbul: Rota Yayınları.
- Sevinç, Ö. ve Aktan, O. (2017). Üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerinin belirlenmesi (Manisa Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi örneği). *Asya Öğretim Dergisi*, 5 (1), 28-43. <http://dergipark.org.tr/aji/issue/31255/340397>.
- Şahin, A. (2018). Ortaokul ve lise öğrencilerinin serbest zaman tercihlerinin öğrenim gördükleri okul türüne göre karşılaştırılması. *Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi*, 5(1), 35-48.
- Tezcan, M. (1982). *Sosyolojik açıdan boş zamanların değerlendirilmesi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Tezcan, M. (1994). *Boş zamanları değerlendirme sosyolojisi*. Ankara: Atilla Kitabevi.
- Tokgöz, M., Demiroğlu, B. ve Aslan, Y. (2015). Ortaokul öğrencilerinin serbest zaman tercihlerinin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi. *Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 29-44.
- Turhan, A., Akdeniz, H. ve Bayazıt, B. (2018). Öğrencilerin sportif rekreatif aktivitelere düzenli katılımlarına yönelik ilgilerinin değerlendirilmesi (Kocaeli

- Üniversitesi Örneği). *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 3(1),106-121. <https://doi.org/10.25307/jssr.384047>.
- Vural, H. ve Yılmaz, S. (2018). Ortaokul öğrencilerinin mekâna bağlı serbest zaman aktivite tercihleri ve rekreasyonel eğilimleri. *Türk Tarım ve Doğa Bilimleri Dergisi*, 5(4), 424–432. <https://doi.org/10.30910/turkjans.471208>.
- Yetiş, Ü. (2008). *Ortaöğretim öğrencilerinin boş zaman değerlendirme eğilimleri (Ankara örneği)* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Yılmaz, O. (2018). *Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin boş zaman değerlendirme alışkanlıkları ve zaman yönetim becerilerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Zaman. (tarihsiz). *Türk Dil Kurumu* içinde. <http://sozluk.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.
- Zorlu, E. (1973). *Boş zamanlar sorunu, gençlik liderlik el kitabı*. Ankara: GSB Yayınları.

EKLER

EK-1**Serbest Zamanları Değerlendirme Anketi**

Sevgili öğrenciler bu anket kişilere uygun bazı serbest zaman değerlendirme etkinlikleri içeren ifadelerden oluşmaktadır. Siz bu ifadeleri tek tek okuyarak, ifadenin size ne derece uyduğuna karar vereceksiniz. Her cümleyi dikkatlice okuyunuz. . Cevap seçenekleri arasında doğru ya da yanlış cevap yoktur. Lütfen her soruyu dikkatlice okuyunuz. Hangi sorunun etkinliklerinize uygun veya yaklaşık olduğunu kararlaştırınız. Kararı verdikten sonra, yalnızca bir seçeneğin yanındaki parantez içine ‘X’ işaretini koyunuz. Tüm ifadelere boş bırakmadan cevap veriniz.

Araştırma sonuçlarının gerçekleri yansıtmaması cevapları içten ve samimi bir şekilde vermenize bağlıdır. Anket sonuçları sadece araştırma amaçlı kullanılacaktır. Cevaplarınız saklı tutulacaktır. Zaman ayırdığınız için teşekkür ederim.

Ali EKİNCİ

Beden Eğitimi Öğretmeni

(Araştırmacı)

1- Cinsiyetiniz : () Kız () Erkek

2- Sınıfınız : () 5. () 6. () 7. () 8.

9- En son karne dönem notu ortalamanız?

- () 0-20 arası
 () 20-40 arası
 () 40-60 arası
 () 60-80 arası
 () 80-100 arası

8- Aldığınız öğrenim türü?

- () Normal
 () Taşımali
 () Yatılı(pansiyon/yurt)

3- İkamet ettiğiniz (yaşadığınız) yer?

- () Köy () İlçe Merkezi

4- Annenizin mesleği?

- () Çalışmıyor (ev hanımı)
() Serbest meslek (çiftçi, esnaf vb)
() Devlet memuru
() Özel sektör

5- Babanızın mesleği?

- () Çalışmıyor
() Serbest meslek (çiftçi, esnaf vb)
() Devlet memuru
() Özel sektör

6 -Annenizin öğrenim durumu?

- () Okur-yazar değil
() İlk okul mezunu
() Orta okul mezunu
() Lise mezunu
() Üniversite mezunu

7- Babanızın öğrenim durumu?

- () Okur-yazar değil
() İlk okul mezunu
() Orta okul mezunu
() Lise mezunu
() Üniversite mezunu

10- İlgilendiğiniz boş(serbest) zaman etkinlikleri en çok hangi alanda toplanır ?

- () Eğitim
() Çeşitli Eğlenceler
() Sanat ve Genel Kültür
() Aile ile yapılan etkinlikler
() Yaratıcılık
() Sinema,Tiyatro
() Spor

() Diğer (yazınız)

11- Okul sporlarında okul takımında ya da herhangi bir kulüpte aktif olarak spor yapıyor musunuz? (futbol,basketbol,voleybol,atletizm, masa tenisi gibi)

() Evet (Evet ise branş yazınız.....)

() Hayır

12- Boş zamanlarınızda kitap okur musunuz ?

() Evet

() Hayır

13- Cevabınız Evet ise, ne tür kitaplar okursunuz ?

() Roman

() Spor

() Macera

() Seyahat

() Dini

() Çocuk Kitapları

() Bilimsel

() Diğer (yazınız.....)

14-Boş zamanlarınızda gazete okur musunuz?

()Evet

()Hayır

15- Cevabınız Evet ise, gazetede en çok okuduğunuz kısım hangisidir ?

() Haber

() Makale ve Fıkra

() Spor

() Roman ve Hikaye

() Müzik

() Politika

() Diğer (yazınız.....)

16- Dergi okur musunuz ?

() Evet

() Hayır

17- Cevabınız Evet ise, ne tip dergi okursunuz ?

- ☐ Fotoroman
- ☐ Magazin
- ☐ Spor
- ☐ Bilim Teknik
- ☐ Dini
- ☐ Araba
- ☐ Müzik
- ☐ Diğer (yazınız.....)

18- Televizyon izler misiniz ?

- ☐ Evet
- ☐ Hayır

19- Cevabınız Evet ise, televizyonda en çok izlediğiniz programlar hangileridir ?

- ☐ Müzik,Eğlence
- ☐ Çocuk Programları
- ☐ Sinema,Dizi
- ☐ Spor
- ☐ Haber Programları
- ☐ Diğer (yazınız.....)

20- Sinema veya tiyatroya gider misiniz ?

- ☐ Evet
- ☐ Hayır

21- Cevabınız Evet ise, hangi tür filmlerden hoşlanırsınız ?

- ☐ Bilim kurgu
- ☐ Komedi
- ☐ Macera-polisiye
- ☐ Dramatik
- ☐ Aşk
- ☐ Psikolojik
- ☐ Çizgi filmler
- ☐ Diğer (yazınız.....)

22- Cep telefonu ile vakit geçirir misiniz ?

- ☐ Evet
☐ Hayır

23- Cevabınız Evet ise, cep telefonu ile nasıl vakit geçirirsiniz ?

- ☐ Strateji/savaş oyunları oynarım ☐ Bilgi yarışmalarına katılırım
☐ e-spor oyunları oynarım
☐ Sosyal medyayı kullanırım
☐ Eğitici-Öğretici Araştırmalar yaparım ☐ (Diğer yazınız.....)

24- Müzik dinler misiniz ?

- ☐ Evet
☐ Hayır

25- Cevabınız Evet ise, hangi tür müzik dinlersiniz ?

- ☐ Türk Sanat Müziği
☐ Özgün Müzik
☐ Klasik Batı Müziği
☐ Rap
☐ Klasik Türk Müziği
☐ Türk Halk Müziği
☐ Arabesk
☐ Pop
☐ Yabancı
☐ Diğer (yazınız.....)

26- Kullanmış olduğunuz bir müzik aleti var mı ?

- ☐ Evet (Evet ise yazınız.....)
☐ Hayır

27- Boş zamanlarınızda resim çalışmaları yapar mısınız (boyama, çizim gibi)?

- ☐ Evet (Evet ise yazınız.....)
☐ Hayır

28- Edebiyatla uğraşır mısınız ?

(şiiir,hikaye,fıkra,öykü,makale yazmak gibi)

☐ Evet (Evet ise yazınız.....)

☐ Hayır

29- Evde ailenize ne tür yardımlarda bulunursunuz ?

☐ Temizlik işleri

☐ Yemek yapmak

☐ Kardeşlerinize bakmak

☐ Alış-veriş yapmak

☐ Tarla, bahçe işleri yapmak

☐ Hayvancılık işleri

☐ Çamaşır yıkamak

☐ Tamir işleri

☐ Diğer (yazınız.....)

30- Boş zamanlarınızda el işleri yapar mısınız ? (dikiş,nakış,yün,tahta,tel,kağıt vs.)

☐ Evet (Evet ise yazınız.....)

☐ Hayır

31- Boş zamanlarınızda para kazanmak için bir işte çalışır mısınız ?

☐ Evet (Evet ise nerede olduğunu yazınız.....) ☐ Hayır

32- Ailenizle boş zamanlarınızı nasıl geçirirsiniz ?

☐ Piknik yaparak

☐ Misafirlğe giderek

☐ Televizyon izleyerek

☐ Oyunlar oynayarak

☐ Sohbet ederek

☐ Diğer (yazınız.....)

EK-2

T.C.
ÇAMELİ KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 82928554-622.99-E.3747525
Konu : Anket Çalışması Uygulama Talebi

21.02.2019

KAYMAKAMLIK MAKAMINA

İlgi : Çameli Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürlüğünün 07.02.2019 Tarihli ve 46527922-622.99-E.2636794 sayılı yazısı.

İlçemiz Çameli Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürlüğü Beden Eğitimi Öğretmeni Ali EKİNCİ'nin ortaokul öğrencileri üzerinde "Ortaokul öğrencilerinin serbest zamanlarını değerlendirme biçimlerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi (Denizli ili Çameli ilçesi" anket çalışması yapması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde Olur'larınıza arz ederim.

Murat UZUN
İlçe Milli Eğitim Müdürü

Ek: Yazı ve ekleri (4 sayfa)

OLUR
21.02.2019

İsmail ALSANCAK
Kaymakam

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Ali EKİNCİ

Doğum Yeri ve Tarihi : Gölhisar/ 06.02.1989

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü

Yüksek Lisans Öğrenimi : Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Beden Eğitimi ve Spor Tezli Yüksek Lisans Programı

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

Bilimsel Faaliyetleri :

İş Deneyimi

Stajlar : -

Projeler : -

Çalıştığı Kurumlar : MEB

Ünvanı: Öğretmen

İletişim

E-Posta Adresi : aliekinici1989@outlook.com

